

Akademien för hälsa, vård och välfärd

PATIENTERS UPPLEVELSER AV SJUKSKÖTERSKESTUDENTERS VÅRD

En beskrivande systematisk litteraturstudie

VICTORIA KIWERA

Huvudområde: Vårdvetenskap med
inriktning mot omvårdnad
Nivå: Grundläggande nivå
Högskolepoäng: 15 hp
Program: Sjuksköterskeprogrammet
Kursnamn: Examenarbete i vårdvetenskap
Kurskod: VAE209

Handledare:
Examinator:
Martina Summer
Meranius
Seminariedatum: 23-
05-05
Betygsdatum: 2023-
11-14

SAMMANFATTNING

Bakgrund. Människan kan drabbas av sjukdom som kan leda till vårdbehov. Enligt tidigare forskning upplever sjuksköterskestudenter oro och rädsla i patienters vårdande. Sjuksköterskestudenter blir lättpåverkade och känsliga vid svåra patienters hälsotillstånd vilket kan orsaka lidande för patienter då vården som gavs är inte individanpassad. Sjuksköterskestudenter upplever att det är betydelsefullt att ha en handledare vid vårdmoment eftersom det leder till trygghet. En god vårdrelation är viktig och stärker sjuksköterskestudenter självkänsla och kompetens. **Syfte:** Var att beskriva patienters upplevelser av att vårdas av sjuksköterskestudenter. **Metod:** En beskrivande litteraturstudie med tio vetenskapliga kvalitativa artiklar. **Resultat:** I resultatet framkom två teman med fyra subteman som beskriver patienters upplevelser av att vårdas av sjuksköterskestudenter. Första temat är: Betydelse av bemötande som består av två subteman: Vikten av kommunikation och upplevelse av ömsesidig relation. Andra temat är: upplevelse av trygghet som består av två subteman: Att bli bekräftad och att ha tilltro. **Slutsats:** Patienter uppskattade den vård som utfördes av sjuksköterskestudenter eftersom de var försiktiga och uppmärksammade på patienters behov och önskningar. Patienter uppskattade att vara en del av sjuksköterskestudenter lärandeprocess.

Nyckelord: patienter, relation, sjuksköterskestudenter, upplevelse, vård

ABSTRACT

Background: Human beings can be affected by illness that can lead to the need for care. According to previous research, student nurses experience anxiety and fear when caring for patients. Nursing students are easily affected and more sensitive to the patient's difficult health condition, which can cause suffering for patients, as the care provided is not individualized. Furthermore, student nurses feel that having a supervisor during care is important because it leads to security. However, it is important to have a good care relationship, which strengthens nursing students' self-esteem and competence. **Purpose:** The purpose was to describe patients' experiences of being cared for by student nurses. **Method:** A descriptive literature study with ten scientific qualitative articles. **Results:** The results revealed two themes with four sub-themes that describe patients' experiences of being cared for by student nurses. The first theme is: The importance of treatment, which consists of two subthemes: The importance of communication and the experience of a mutual relationship. The second theme is: experience of security which consists of two sub-themes: Being confirmed and having confidence. **Conclusion:** Patients appreciated the care provided by student nurses because they were careful and attentive to the patient's needs and wishes. Patients appreciated being part of the student nurses' learning process.

Keywords: care, experience, nurses, patients, relationship, student

INNEHÅLL

1	INLEDNING	1
2	BAKGRUND	1
2.1	Centrala begrepp.....	1
2.1.1	<i>Patient</i>	1
2.1.2	<i>Sjuksköterskestudenter</i>	2
2.1.3	<i>Personcentrerad vård</i>	2
2.2	Verksamhetsförlagd utbildning.....	3
2.3	Sjuksköterskans ansvar, lagar och riktlinjer	3
2.4	Tidigare forskning	4
2.5	Vårdvetenskapligt perspektiv	6
2.5.1	<i>Lidande</i>	6
2.5.2	<i>Hälsa</i>	7
2.5.3	<i>Vårdandet</i>	7
2.6	Problemformulering	7
3	SYFTE	8
4	METOD.....	8
4.1	Datainsamling och urval	8
4.2	Genomförande av analys	10
4.3	Etiska överväganden	12
5	RESULTAT.....	12
5.1	Betydelse av bemötande	13
5.1.1	<i>Vikten av Kommunikation</i>	13
5.1.2	<i>Upplevelse av ömsesidig relation</i>	14
5.2	Upplevelse av trygghet	16
5.2.1	<i>Att bli bekräftat</i>	16

5.2.2	<i>Att ha tilltro</i>	17
6	DISKUSSION.....	19
6.1	METODDISKUSSION.....	19
6.3	ETIKDISKUSSION.....	25
7.	SLUTSATS	26
7.1	FÖRSLAG FÖR VIDARE FORSKNING	26

BILAGOR:

BILAGA A. SÖKMATRIS

BILAGA B. KVALITETSGRANSKNING

BILAGA C. ARTIKELMATRIS

1 INLEDNING

Människan kan lätt drabbas av sjukdom och ohälsa som leder till behov av vård. Patienter kan uppleva rädsla och obehag inför saker som drabbar dem, därav krävs en god upplevelse från vården. I en redan instabil situation kan patienten uppleva otrygghet då oro för okunskap eller rädsla för sin egen hälsa uppkomma. Att lindra lidande och bemöta patienters behov är vad som förväntas av en praktiserande sjuksköterska vid kontakt med patienter. Baserat på dessa förväntningar utbildas sjuksköterskor för att de ska kunna vårda patienter på ett säkert sätt som främjar hälsa. Det valda problemområdet är framtagen av forskare och forskargrupper vid Mälardalens universitet. Författare till detta examensarbete är själv sjuksköterskestudent och har kommit i kontakt med patienter under olika tillfällen på verksamhetsförlagd utbildningen (VFU). Därav har detta ämne väckt författarens intresse att vilja undersöka hur patienter upplever att vårdas av sjuksköterskestudenter. VFU har gett författaren av detta examensarbete möjlighet att utöka sin kunskap och färdigheter i vårdandet för att kunna erbjuda en god vård som uppfyller patienters behov. Detta examensarbete kan användas som reflektion för sjuksköterskestudenter under verksamhetsutbildning vid patienters möte.

2 BAKGRUND

I bakgrunden presenteras först centrala begrepp för att ge inblick till läsare för att förstå examensarbetets innehåll. Vidare presenteras verksamhetsförlagd utbildning vård, sjuksköterskans ansvar, lagar och riktlinjer. I bakgrund presenteras även tidigare forskning, vårdvetenskapligt perspektiv och avslutas med en problemformulering.

2.1 Centrala begrepp

Under denna rubrik beskrivs centrala begreppen vilka är patient, sjuksköterskestudenter och personcentrerad vård.

2.1.1 Patient

Begreppet Patient har använts i detta examensarbete och definieras som en person som söker vård eller har fått vård. Begreppet innebär "den lidande människa" ursprungligen är från latin. Begreppet visar relation mellan vårdpersonal och vårdmiljö och består av fysiska, emotionella, intellektuella, andliga och sociala perspektiv (Eriksson, 2018).

2.1.2 Sjuksköterskestudenter

Att vara en sjuksköterskestudent i Sverige innebär att studera på högskola eller universitet på sjuksköterskeprogrammet för att få en examen och bli en legitimerad sjuksköterska. Enligt Mälardalens Universitet (2022) består utbildningen av medicin, vård och andra ämnesområden. Enligt högskoleförordningen (SFS 1993:100) uppnås examen efter att sjuksköterskestudenten har fullgjort 180 högskolepoäng inom utbildningens kurser. För att ta examen krävs att sjuksköterskestudenten visar kunskap och förmåga att bemöta patients behov, prioritera och fördela om omvårdnadsarbete, det som krävs för sjuksköterskebehörighet. Vilken ordning som de olika ämnena studeras i bestäms till viss del individuellt av varje högskola eller universitet. I enlighet med Mälardalens universitet (2022) innehåller det första året utbildning om hälsa, grundläggande vårdande och delvis anatomi och farmakologi. Andra året studerar sjuksköterskestudenten vårdpedagogik, medicinsk vetenskap och vårdvetenskap. Det tredje året fördjupas kunskap inom folkhälsovetenskap, vårdvetenskap och medicinsk vetenskap.

2.1.3 Personcentrerad vård

Personcentrerad vård är tillfredsställande av andliga, existentiella, sociala och psykologiska behov som ges i samma mått som fysiska krav. Där hela människan ska vara i fokus. Personcentrerad vård innefattar att uppmärksamma och värdesätta personens erfarenhet och tolkning av sjukdom och ohälsa. Utifrån denna tolkning kan hälsa främjas beroende på vad hälsa innebär för den enskilda personen (Svensk sjuksköterskeförening, 2010). Arman et al. (2016) beskriver att patienter måste ha möjlighet att få vara med och inverka på hur deras lidande och sjukdom ska handskas med, hur deras livsvärld skapas och hur de beslutar för att leva sitt vardagliga liv. Edvardsson (2020) beskriver att personcentrerad vård samt omvårdnad blivit lika med god vård och god omvårdnad. Detta begrepp innebär att man betraktar och respekterar personen bakom sjukdom, funktionsnedsättningar och andra begränsningar. Det är viktigt att eftersträva och säkerställa att patienten är involverad i sin omvårdnad som inriktar sig på patienters önsknings, problem och behov.

Personcentrerad vård förutsätter att man är lyhörd samt uppmärksammar varje individs egen berättelse och synsätt för att förstå deras livsvärld. Wallström och Ekman (2018) beskriver även att personcentrerad vård innebär att man tar del av varje patientperspektiv och berättelse för att förstå deras förutsättningar. Detta hjälper patienterna att uppleva sig mer värderade i vårdprocessen. Patienter som är involverade i sin vård kan bidra med deras kunskap och erfarenhet för att medverka i deras behandling och på så sätt kan deras livsvärld främjas. Det är viktigt att patienter respekteras och att deras autonomi bevaras för att kunna främja hälsa för de lidande (Best et al., 2015; Svensk sjuksköterskeförening, 2010). Vårdpersonal ska samarbeta med patienter genom att vara lyhörda och erbjuda information som är aktuellt för patienters behov och deras hälsotillstånd. Wallström och Ekman (2018) beskriver vidare att det är betydelsefullt att arbeta på ett personcentrerat sätt för att lidande är individuellt. Detta innebär att alla upplever lidande olika beroende på individens bakgrund, kultur, ekonomiska samt sociala förutsättningar.

2.2 Verksamhetsförlagd utbildning

Den praktiska delen i sjuksköterskeutbildning är verksamhetsförlagd utbildning (VFU). Detta utförs av sjuksköterskestudenter inom olika områden såsom äldreomsorg, psykiatri, primärvård och somatisk vård. Detta för att omvandla den teoretiska kunskapen till praktisk kunskap. VFU består av ungefär 30 procent av utbildning (Mälardalens universitet, 2022). Enligt Svensk sjuksköterskeförening (2015) räcker det inte med att handledaren är legitimerad sjuksköterska utan kravet är att sjuksköterska har minst tre års erfarenhet inom yrket. Olika professioner inom arbetsgruppen kan även handleda dock beror detta på vilka färdigheter som ska förvärfas. Verksamhets integrerat lärande (VIL) är en inlärningsmetod som kan understödja sjuksköterskestudenter att förbereda sig inför VFU placering. VIL hjälper sjuksköterskestudenter att träna på olika vårdmoment som en sjuksköterska utför under sitt arbetspass, såsom att ta blodprover, insättning av kateter, inläggning av sond, inläggning av perifer ven kateter och andra vårdmoment

2.3 Sjuksköterskans ansvar, lagar och riktlinjer

Svensk sjuksköterskeförening (2017) beskriver att en legitimerad sjuksköterska måste hålla sig till förväntningar och förpliktelser som krävs för att god vård ska skapas. Vidare beskriver hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) att hälso- och sjukvårdsverksamhet ska bedriva vård som är god och säker för att förebygga lidande. Omvårdnaden ska anpassas till varje individs behov, önskemål samt problem för att varje patient kan uppleva sig sedd, bekräftad och att deras behov blir bemötta. Enligt Sjuksköterskeförening (2017) och HSL (SFS 2017:30) ska vården ska erbjudas till alla människor med lika villkor oberoende av hudfärg, kön, ålder, ekonomisk status, utbildning, religion och värderingar för att inte exkludera någon. Vård som erbjuds ska ta hänsyn till människors rättigheter. Det är lika viktigt att sjuksköterskan skapar utrymmen för att skapa vårdrelation för att kunna bidra till trygghet och tillit från både parter med syfte att förebygga lidande för patienten. Vården ska tillgodose patienters begäran och önsknings samt att patienters integritet och självbestämmande respekteras. Patientlagen (SFS 2014:964) finns till för att främja delaktighet, självbestämmande och integritet hos patienter. Det belyser att patienten ska bli tilldelad all information kring sitt hälsotillstånd och olika åtgärder samt mediciner som är aktuella för patienters tillstånd. Sjuksköterskan har skyldighet att engagera patienten i sin vård. Patienter har möjlighet att delta samt diskutera angående olika behandlingsmetoder som är relevant för just den individen för att god vård ska kunna utformas. Patientdatalagen (SFS, 2008:355) syftar till att all information som har ansamlas ska bevaras i sekretess för att inga obehöriga ska komma åt patienters journal utan patientens samtycke. Sjuksköterska ska hantera patienters information på ett korrekt sätt. Detta menas att tänka bland annat på språkhantering vid dokumentation för att undvika lidande och missförstånd gentemot patienter. Patientsäkerhetslagen (SFS 2010:659) syftar på att främja en hög patientsäkerhet i hälso- och sjukvården. Som en legitimerad sjuksköterska bör man kunna förhindra uppkomsten av vårdskador. Vid risker eller händelser ska detta anmälas och klagomål ska besvaras. Sjuksköterskan har ett ansvar för patienters säkerhet och ska aktivt arbeta för att främja säkerheten, genom att planera, leda och kontrollera allt för att uppnå god vård.

2.4 Tidigare forskning

I det här avsnittet presenteras tidigare forskning relaterade till sjuksköterskestudenter upplevelser av att vårda patienter. Artiklarnas studier har ägt rum i sjukhusmiljö och sjuksköterskestudenter har fått handledning som utgick från olika handledningsmodeller på sina praktiska områden. Tio artiklar har använts för att ge bred förståelse av sjuksköterskestudenters perspektiv på att vårda patienter.

2.4.1 Sjuksköterskestudenters upplevelser av att vårda patienter

Förekomsten av sjuksköterskestudenters upplevelser av att vårda patienter finns beskriven i ett flertal studier. Sjuksköterskestudenter beskriver att de upplever oro på grund av brist på kunskap och färdigheter när de vårdar patienter. Sjuksköterskestudenter beskriver att dessa känslor särskilt uppstår vid en vårdssituation där det är första gången de möter patienter (Payne, 2016; Suikkala & Leino-Kilpi, 2008; Sun et al., 2016). Genom relationer med patienter kan en personcentrerad vård skapas. En god relation till patienter anses vara viktigt för sjuksköterskestudenters inlärningsprocess. Sjuksköterskestudenter visar närvaro med glädje vilket leder till att patienter upplever sig sedda och bekräftade (Holst & Hörberg., 2012; Sanford et al., 2011). Personcentrerad vård skapar goda förutsättningar och glädje för patienter men kan även bidra till ängslighet och nervositet för sjuksköterskestudenter (Holst & Hörberg., 2012; Sanford et al., 2011). Sjuksköterskestudenter beskriver att de kan få reda på vad som är bäst för den individuella patienten genom djupare samtal och på så sätt få reda på patienters hälsohistoria och erfarenheter (Suikkala & Leino-Kilpi, 2008). Suikkala och Leino-Kilpi, (2008) beskriver att sjuksköterskestudenter utförde vård utifrån det som är mest optimalt för patienter.

Sjuksköterskestudenter kan uppleva oro vid möten med patienter under vårdmoment. Oron beror på sjuksköterskestudenters egen tvivel på sin kompetens och kunskap. Sjuksköterskestudenter upplever olika känslor som nervositet, rädsla, ångest, spänning och stress vid möten med patienter (Payne, 2016). Vidare beskrev sjuksköterskestudenter att ju mer de vårdar patienter desto bättre blev det. När sjuksköterskestudenter erfar patientvård möjliggör det att arbeta igenom sina initialt förväntade känslor. Dessutom hjälper det att få förtroende för den omvårdnadskunskap och färdigheter som de har skaffat sig. I takt med att sjuksköterskestudenters självkänsla stiger upplever de större trygghet med att vårda patienter. Denna trygghet stärker även sjuksköterskestudenters självkänsla och gör att de litar mer på sina egna kompetenser. Det bidrar till en starkare relation till patienter (Sanford et al., 2011; Suikkala & Leino-Kilpi, 2008). Løpes-Pérez et al. (2016) beskriver att sjuksköterskestudenter är känsligare och mer lättpåverkade än legitimerade sjuksköterskor. Jämförelsen handlar om känslomässig påverkan, strategier och obehag. Vidare beskriver Jirwe et al. (2009) att sjuksköterskestudenter inte är lika objektiva som legitimerade sjuksköterskor utan att de är mer benägna att använda sig av sina egna perspektiv för att lösa problem. Sjuksköterskestudenter beskriver därför att de kan behöva hjälp från sina handledare för att få stöttning till att tänka mer objektivt. Sjuksköterskestudenter beskriver att en bra handledare involverar de i olika vårdmoment, ger feedback, har en positiv attityd, har erfarenhet och är tillgängliga för sjuksköterskestudenter genom att exempelvis svara på deras frågor och funderingar. Hubrecht et al. (2011) förklarar att sjuksköterskestudenter beskriver vidare att om handledare lever upp till detta kommer det att hjälpa dem att avgränsa och uppnå sina mål samt att uppfatta sina egna styrkor i arbetet. Vidare uttrycker

sjuksköterskestudenter att om de har en aktiv attityd, en vilja att lära sig och är öppna för råd underlättar det för lärandet och för att handledare ska kunna handleda dem. Sjuksköterskestudenter beskriver att de är i behov av feedback minst en gång i veckan och önskar tillfälle för reflektion. Sjuksköterskestudenter betonar vikten av att ha en mentor som kan stödja dem i olika moment i vårdandet av patienter såsom i smärtsamma upplevelser (Charalambous & Katie, 2013; Payne, 2016). Därtill upplever sjuksköterskestudenter att de inte får tillräckligt med information angående hur de ska utföra vård, vilket påverkar inlärningsprocessen negativt.

Sjuksköterskestudenter upplever att de är en börda för sjuksköterskor, på grund av att de inte upplever uppskattning från ordinarie personal jämfört med om de var en del av patientvården (Payne, 2016). Sjuksköterskestudenter uttrycker att de saknar förmåga att hantera sina känslor och behöver stöd från sina handledare. Det leder till att patientmöte således sker på ett professionellt sätt, utan att blanda in personliga känslor. Sjuksköterskestudenter beskriver därtill att de upplever sig hjälplösa, oförberedda och inte självsäkra när det gäller att förmedla dåliga nyheter till patienter. För den skull gör ett gott och stödjande mentorskap inom det kliniska området att sjuksköterskestudenter upplever sig stöttade samt att de får ökad självförtroende i sitt lärande. Sjuksköterskestudenter önskar att de får mer stöd och vägledning från handledare och personal för att kunna kommunicera med patienter på ett bättre sätt för att tillgodose patienters behov (King-Okoye & Arber, 2014).

När sjuksköterskestudenter inte upplever sig inbjudna till patientvårdande kan det påverka de negativt och leda till känslor som frustration och osäkerhet. Sjuksköterskestudenter har således önskan att delta i patienters vård (Eskilsson et al., 2015). Sjuksköterskestudenter uttrycker blandade känslor såsom sorg och empati gentemot patienters hälsotillstånd. Under verksamhetsförlagda utbildningen kan sjuksköterskestudenter reflektera över deras lärande för att vara förberedda för samspel med patienter och deras närstående. Det är av stor vikt att sjuksköterskestudenter har erfarenhet inom klinisk praxis. Det hjälper att få inblick och meningsfull tolkning av sin kliniska placering och följaktligen vara förberedda för framtida arbete (Charalambos & Kaite, 2013). Sjuksköterskestudenter beskriver att ordinarie sjuksköterskor reagerar mindre omsorgsfullt och påvisar mindre empati. Detta gör att sjuksköterskestudenter upplever att de inte är tillåtna att agera i sorgliga situationer (Charalambous & Katie, 2013). Jirwe et al. (2009) beskriver att sjuksköterskestudenter upplever ibland svårigheter med att kommunicera med patienter. Det kan innebära att vårda patienter som inte talar samma språk och detta upplever de som en utmaning. De menar på att det kan leda till oro för felkommunikation med att säga eller göra något fel. Missförstånd kan uppstå och ge begränsad information till patienter. Sjuksköterskestudenter använder olika metoder för att kommunicera med patienter som inte talade samma språk. Telefontolk är en av metoder som sjuksköterskestudenter använder för att kommunicera med patienter men det upplevs som en utmaning på grund av ljud och hörselproblem. Vidare beskriver Jirwe et al. (2009) att vårdande av patienter blir således bra när sjuksköterskestudenter kan kommunicera med individer från andra kulturer. När sjuksköterskestudenter möter patienter som har beteende som de inte känner till sedan tidigare eller observerat vid tidigare tillfällen är det viktigt att de är medvetna om kulturella skillnader för att kunna bemöta ett främmande beteende.

2.5 Vårdvetenskapligt perspektiv

Att sträva efter att lindra lidande är en av sjuksköterskans skyldighet och uppgift. I det här avsnittet är det betydelsefullt att förstå betydelsen av olika begrepp som Katie Eriksson har beskrivit. Begrepp som anses att vara viktigt till detta examensarbete är hälsa, lidande och vårdande då de beskriver patienters lidande vid vårdandet. Detta examensarbets syfte är att beskriva patienters upplevelser av att vårdas av sjuksköterskestudenter och därmed anses Katie Eriksson som relevant vårdvetenskaplig teori. Sjuksköterskestudenter måste därför veta vad lidande innebär och hur de kan gå tillväga för att kunna lindra det (Eriksson, 2005).

2.5.1 Lidande

Lidande kan upplevas på olika sätt (Eriksson, 2018). Det kan beskrivas som genomgående ondska och utan mening, förutom att människan själv kan ge det mening. Lidandet är en kamp mellan det onda samt det goda. Lidande kan upplevas som att en person uthärdar något och inte nödvändigtvis är kopplat till patienters hälsotillstånd. Det kan vara att personen som lider söker efter något harmoniskt. Ordet patient betyder från början den lidande och beskriver någon som uthärdar på olika sätt. Eriksson (2018) beskriver att individer som lider kan utföra handling som kan främja lidande genom att finna hopp och mod. Sjuksköterskor kan lindra lidandet genom att ge tröst. Tröstandet ger hopp och mod till den lidande som kan medföra en förtröstan och tillit till det goda. För att en människa ska kunna tröstas måste det finnas förståelse för ett livs hopp men även livsleda. En sjuksköterska kan ge tröst genom små gester till exempel genom kommunikation i form av beröring och blickar med patienter.

Eriksson (2018) beskriver att lidande är uppdelad i tre olika kategorier och dessa är vårdlidande, sjukdomslidande och livslidande. Sjukdomslidande är det lidande som människan upplever i samband med ohälsa, behandling och sjukdom. Den är i form av smärta, symtom och obehag. Vidare betonar Eriksson (2018) att lidande är relaterat till vårdssituationer och är avhängiga av frånvaro och närvaro av god vård. Vårdlidande är onödiga skador som kan undvikas om hälso- och vårdpersonalen vidtar säkra åtgärder. Detta kan uppstå av felaktig vård, bristande kunskap samt utebliven vård. Vårdlidande kan förekomma i form av maktmissbruk, kränkningar, diskriminering och respektlöshet gentemot patienter. Vårdpersonal ska arbeta gentemot att förhindra vårdlidande genom att uppvisa respekt och beakta patienter som en unik individ och anpassa vård till varje människas behov och önskemål (Eriksson, 2018). Livslidande avser ett hot mot människans tillvaro eftersom ohälsa samt sjukdom fråntar samhällsliv och liv. Det inbegriper en människas fullständiga livssituation och kan kopplas till betydelse av att vara. Vidare kan livslidande uppkomma i en situation där patienten inte upplever sig bekräftad samt sedd (Eriksson, 2018).

2.5.2 Hälsa

Eriksson (2012) beskriver hälsa som samspel mellan gott hälsotillstånd, friskhet och välmående. Hälsa kan även anses som avsaknad av sjukdom och ett tillstånd där en individ upplever sig att vara i sin helhet. Varje människa är unik och består av kropp, själ och ande samt att varje individ lever i konflikt mellan att vara och inte att vara. De kroppsliga aspekterna handlar om att vara frisk. Den själsliga aspekten handlar om inre balans och balans i förhållande till livet och till andra människor. Den andliga aspekten handlar om människors kapacitet att ta reda på de djupare värderingar som ger livet utveckling och mening (Eriksson, 2012). Omvårdnad innebär att sträva efter att förstå interaktion mellan tre olika världar som är sig själv, omgivning och universum för att hjälpa patienter att förstå och hitta lösningar till sin situation (Eriksson, 2012). Att ha hälsa förutsätter att man använder människans inre kraft och styrka för att uppnå hälsa. I detta tillstånd kan människan finna en mening med lidandet som kan leda till hälsa. Det finns också tillfällen då människan behöver vara i lidandet och det är viktigt att det tillåts med syfte att senare kunna hitta tillbaka till hälsan med hjälp av sin inre styrka och kraft. Eriksson (2018) beskriver vidare att det finns inre och yttre resurser att använda för att patienten ska uppnå hälsa och välbefinnande. Där kan olika relationer eller miljö vara yttre resurser men om man inte har goda relationer samt miljö kan det leda till ohälsa. Inre resurser är den inre styrka och inre förmåga som stödjer patienter att uppnå sin bästa hälsa till exempel kunskap, erfarenhet och sjukdomsinsikt.

2.5.3 Vårdandet

Vårdandet innebär att lindra lidande och att stödja, ta hand om, bryr sig om människan som hon är och som den människan hon ämnade att vara. Vårdande är ett naturligt beteende där varje människa kan erbjuda bra vård för att uppnå tillit, kropps- och andliga välbefinnande. Vidare är vårdandet en upplevelse av att uppehålla sig till en förbättring som har mål att förvandla hälsoprocesser för att patienters hälsa kan främjas. Vårdandet kan tydliggöras genom olika struktur av ansning, lärande, lekande som innebär att det grundläggande vårdandet kommer till uttryck i form av vård, lek och inläring. Vård syftar till att ta hand om en annan människa. Leka innebär den inre styrka som varje människa har för att främja hälsa samt den relation mellan patient och vårdare. Lärande är en del av det som förstärker utvecklingen och tillväxt hos patienter. Att vårda innefattar ett utbytesförhållande med en annan person som kan leda till delaktighet (Eriksson, 2012).

2.6 Problemformulering

Tidigare forskning visar att sjuksköterskestudenter blir lätt påverkade av patienters hälsotillstånd. Sjuksköterskestudenter besitter inte den kunskap som en legitimerad sjuksköterska har, speciellt när det gäller att tänka kritiskt utifrån olika synvinklar och på ett objektiva sätt. Problemet är att sjuksköterskestudenter är känslstyrda vid patientmöte. Olika känslor som osäkerhet, oro kring sin kompetens kan påverka patienters tillit och skapa lidande i vården. Vidare saknar sjuksköterskestudenter kunskap som krävs för att ha ett helikopterperspektiv för att finna lösningar jämfört med en legitimerad sjuksköterska vid vårdandet. Sjuksköterskestudenter lägger mer fokus på patienters problem och lidande än

att se patient som en unik människa bakom sjukdom vilket gör att personcentrerad vård bortses. Detta examensarbete har Eriksson som vårdteori som beskriver att lindra lidande hos patienter samt hjälper de att uppleva hälsa. I syftet att lindra lidande och undgå olika former av lidande måste patienter bekräftas som en unik människa där deras värderingar, åsikter och integritet bevaras och respekteras. Sjuksköterskestudenter bör fokusera på patienters behov och hälsa för att lindra lidande så att patienter kan uppleva hopp i vårdandet. Förhoppningsvis kan detta examensarbete leda till utvecklingen av sjuksköterskeutbildning för att frambringa kunskap för sjuksköterskor att kunna arbeta på ett personcentrerat sätt. Denna kunskap kan även stötta framtida sjuksköterskor och skapa en god vårdande relation som kan resultera i att patienters behov blir bemötta för att de ska uppleva välbefinnande.

3 SYFTE

Syftet var att beskriva patienters upplevelser av att vårdas av sjuksköterskestudenter.

4 METOD

Under metod beskrivs datainsamling och urval, genomförande av analys och etiska överväganden. Metoden som användes för att besvara syftet för examensarbetet är en litteraturstudie med beskrivande analys enligt Evans (2002). Kvalitativa artiklar har använts för att besvara examensarbetets syfte som är att beskriva patienters upplevelser av att vårdas av sjuksköterskestudenter. Segesten (2017) beskriver att kvalitativa metoder ger förståelse för en persons egen uppfattning genom en beskrivande sammanställning som ger en djupare förståelse för fenomenet utan att ge utrymme för egna tolkningar. För att litteraturstudiens syfte ska stämma överens med studiens innehåll krävs att utvalda vetenskapliga artiklar innehåller beskrivande studier och berättelser (Evans, 2002). Denna analysmetod valdes då litteraturstudier analyserar kvalitativa artiklar från beskrivande berättelser och erfarenheter.

4.1 Datainsamling och urval

Datainsamling har genomförts utifrån syftet till examensarbete för att hitta relevanta artiklar. Databaser som användes var CINAHL Plus, PubMed och Medline. Dessa databaser innehåller artiklar som relaterade till vårdvetenskap, vilket gör dem till relevanta databaser för litteraturstudiens syfte (Forsberg & Wengström 2013; Friberg, 2017). Sökning av vetenskapliga kvalitativa artiklar genomfördes genom att använda olika sökord samt sökstrategier för att kunna sortera relevanta studier. På detta sätt görs en avgränsning på vad som är relevant för syftet. Sökord som användes och deras kombinationer var *patient-student relations*, *student nurs**, *patient experience* OR *patient satisfaction*, *patient experience* AND *nursing students*, *nurse education*, *patient experience* AND *care*, *Patient perspective*, *“Patient experiences”* AND *“nurse student”*. *“Nursing student”* AND *“Patients perspective”*, *patient experience*, or view AND *nurse student* *“Patient relationship* AND *“student”*. Friberg (2017) betonar att första steget i datainsamlingen är att använda

relevanta sökord för att finna artiklar som kan besvara syftet. För att översätta olika sökorden från svenska till engelska har Svensk MeSH varit till nytta. Karolinska Institutet (2020) Svensk Medical Subject Heading ämnesordlista används för att översätta medicinska sökord från svenska till engelska och vice versa. Dessa sökord kombinerades med "AND" för att avgränsa sökningen och "OR" för att bredda sökningen, detta kallas för boolesk sökteknik enligt Östlundh (2017). Trunkering har använts för att utvidga sökning i en databas genom att böja sökordens form och breda sökningar. Östlundh (2017) påtalar att trunkering kan användas för att utöka sökningen av relevanta artiklar. Se Bilaga A.

Inklusionskriterier respektive exklusionskriterier har tillämpats i sökningen för att finna artiklar som är relevanta för syftet (Friberg, 2017). Inklusionskriterier var kvalitativa studier, fulltext och vuxna patienter över 18 år men undantag gjordes då en av artiklarna bestod av blandade åldersgrupper som var relevanta och besvarade syftet. Exklusionskriterier var artiklar som använder sig av kvantitativa metoder eller har ett medicinskt fokus, sjuksköterskor, sjuksköterskestudenters perspektiv samt anhöriga och närstående. Se Bilaga C. Avgränsning av tidsramar genomfördes från 2013–2023 för att identifiera potentiella referenser som finns publicerade i vetenskapliga artiklar. Östlundh (2017) förklarar att tidsbegränsningar ska användas för att finna aktuell forskning. Tidsgränsen utökades från 2009 för att hitta relevanta artiklar för syftet. En annan avgränsning var peer reviewed för att finna artiklar som har publicerats i vårdvetenskapliga tidskrifter. Peer reviewed är artiklar som har kvalitetsgranskats av ämnesexperter inom ett visst område före publicering. Sökfunktionen Peer reviewed användes vid sökningar i databasen CINAHL Plus. Databasen Pubmed saknar Peer review som sökfunktion men har istället Ulrichweb. Artiklar som hittades i Pubmed har redan kontrollerats att de var peer reviewed. Sökning av artiklar i Medline, CINAHL Plus, Pubmed gav totalt 330 artiklar utifrån första urval. Det innebär att bedöma, säkra och finna relevanta artiklar till examensarbetets syfte lästes alla titlar, syfte och rubriker på artiklarna. 300 artiklar sorterades bort med titlarna som inte överensstämde med examensarbetets syfte. Abstract lästes om rubrik visade sig kunna besvara examensarbetets syfte.

I andra urvalet lästes 30 artiklarnas abstract som visade kunna besvara examensarbetets syfte. Friberg (2017) beskriver att abstract ger en möjlighet att förstå om den utförda studien är kvalitativ eller kvantitativ och för att ha kunskap om involverade grupper. Därefter lästes de 25 artiklarna från andra urvalet i sin helhet. Detta medförde att 18 irrelevanta och olämpliga artiklar bortsorterades, det vill säga att dessa artiklar inte svarade på examensarbetets syfte. Sju artiklar har valts ut efter noggrann genomläsning. De exkluderade artiklar använder sig av blandade metoder, har medicinskt, barn- eller sjuksköterskor som fokus. Endast artiklar med patientperspektiv valdes. Manuell sökning användes för att utöka urvalet av artiklar med stöd av flera genomgångar av referenslistor från artiklar som redan fanns med i examensarbetet. En manuell sökning omfattar en genomgång av referenslistor för relevanta artiklar för att sedan finna relevanta artiklar för examensarbetet (Friberg, 2017). Detta utfördes eftersom de olika databaser inte gav tillräckligt med artiklar som besvarade syftet (Östlund, 2017). I den manuella sökningen lästes totalt 7 abstracts, 6 hela artiklar och därefter valdes 5 artiklar ut eftersom de beskrev patienters upplevelser. Totalt valdes 12 artiklar ut som ansågs vara relevanta för syftet efter noggrann läsning. 12 artiklar har redovisats i artikel matrisen se Bilaga C. De valda artiklarna har kvalitetsgranskats med inspiration från Friberg (2017) kvalitetsgranskningsfrågor för att säkerställa om artiklar erhåller hög eller låg kvalitet för att kunna användas i resultatet. Se bilaga B.10 av dessa frågor ansågs relevanta att använda för

examensarbetets syfte. Varje fråga kunde besvaras med Ja och Nej. Artiklar som fick 1–5 poäng bedömdes vara av låg kvalitet och artiklar med 6–10 poäng ansågs vara av hög kvalitet och därmed relevanta att användas för resultatet. Kvalitetsgranskningen gjordes av totalt 12 artiklar, två artiklar uteslöts. Detta på grund av de inte besvarade syftet och var av låg kvalitet. Totalt 10 artiklar passerade kvalitetsgranskningen och inkluderades i examensarbetet, då de ansågs vara av hög kvalitet. Se bilaga B

Artiklarna som använts i litteraturstudien presenteras i en översiktstabell som finns i bilaga C.

4.2 Genomförande av analys

Insamlade data har analyserats utifrån Evans (2002) litteraturstudie som består av fyra steg för att genomföra en analys. Evans (2002) beskriver att första steget är att söka genom litteraturen och välja ut artiklar, detta beskrivet under datainsamling och urval. Det andra steget handlar om att identifiera nyckelfynd. Nyckelfynd är viktiga meningar som svarar på examensarbetets syfte och det tas från insamlade artiklar i resultatdelen (Evans, 2002). Författaren till detta examensarbete har framtagit nyckelfynd genom att noggrant läsa utvalda relevanta artiklar upprepade gånger, för att få en helhetsbild av artiklarnas innehåll. Nyckelfynden markerades med olika färger beroende på kategori av upplevelser. Detta möjliggjorde för gruppering av upplevelser som är av liknande karaktär i subtema. Nyckelfynden som hittades färgmarkerades med till exempel rödfärg, klipptes ur artikeln och skrevs sedan i ett Word-dokument för att kunna urskilja olika nyckelfynd med liknande erfarenheter. Etthundratio nyckelfynd identifieras och dessa möjliggjorde skapandet av olika subteman. Det tredje steget i processen enligt Evans (2002) innebär att identifiera teman och subteman utifrån nyckelfynden. För att identifiera tema ska likhet och olikhet av nyckelfynd skiljas. Utifrån markerade nyckelfynd och sortering av nyckelfynden kunde författaren till detta examensarbete identifiera två teman och fyra subteman. Subteman identifierades först för att finna teman. För exempel på analysprocessen se tabell 1. Enligt Evans (2002) förklaras i fjärde steget fenomenet utifrån teman och subteman som hade framställts utifrån nyckelfynden som citerades. Författaren har således i den fasen framställt fenomenet genom att ha presenterat tema och subtema med att beskriva patienters upplevelser av att vårdas av sjuksköterskestudenter. Presentationen av resultat presenteras genom att beskriva tema med subtema som stärks med citat.

Tabell 1: Exempel på analysprocess

Nyckelfynd	Tema	Subtema
<p>“The more open I have been, the more courageous they become, in asking. Or to get me to tell them more. It helps me in my situation. They are a little more forward, which means that I have to think about my existence and myself”. (Andersson et al., 2019, s. 146).</p> <p>” My experience with a student is with my neurologist. I thought that the student was way better than the neurologist. The communication was a lot better... He was actually looking at me and talking with me. And the neurologist was, like I was not even there. “I’m right here!” The student was great” (Moore et al., 2015, s. 735)</p>	<p>Betydelse av bemötande</p>	<p>Ömsesidig relation</p> <p>Vikten av kommunikation</p>

4.3 Etiska överväganden

Det är viktigt att alla artiklar som används i litteraturstudie presenteras genom korrekt referenshantering enligt American Psychological Associations (APA, 2020). APA Lathund (American Psychological Associations) har använts vid referering av all litteratur samt artiklar i detta examensarbete för att undvika feltolkning, plagiat och fel referering. Referenser redogörs för att förtydliga att artiklar som hämtats för att uppvisa vilka studier som har inkluderats i examensarbetet (APA, 2020). Forskare har skyldighet att säkerställa att deras forskning är av hög kvalitet och moraliskt godtagbar (CODEX, 2021). Vidare beskrivs krav att uppge artiklarnas källor samt att inte fabricera, vilseleda eller plagiera vetenskapliga studier. Författaren till detta examensarbete har utfört detta genom att citera bokstavligen och refererat från ordinarie språk, vilket möjliggör för läsaren att kunna spåra texten. För detta examensarbete har endast det bearbetade materialet använts, därmed var en etisk granskning inte aktuell för examensarbetet. Det krävdes dock att de artiklar som valdes ut skulle vara peer-reviewed och tillgodose vetenskapliga kriterier. Vetenskapliga artiklar utvärderas kritiskt utifrån olika kriterier som till exempel källkritiska, metodologiska samt argumentativa kriterier (CODEX, 2021). Med peer-reviewed menas att artiklarna utvärderas av kvalificerade forskare inom det relevanta forskningsområdet. Författaren har omformulerat texten med egna ord för att undvika plagiat av ursprungliga texten samt varit uppmärksam på att inte feltolka texten på grund av missförstånd, detta har skett genom noggrann genomläsning och reflektioner. Författaren till detta examensarbete har använt tidigare kunskap i engelska och enstaka ord har översatts med hjälp av tyda.se och Mesh detta för att minska risken för felsägningar från originaltext.

5 RESULTAT

Resultatet utgörs av tio vetenskapliga artiklar som kvalitativt analyserats och redovisas enligt Evans (2002) analys av kvalitativ litteraturstudie. Utifrån ramen av denna kvalitativa analys framkom två teman som är Betydelse av *bemötande och upplevelse av trygghet*. Varje tema har två respektive subteman som framgår av tabell 2.

Tabell 2: Teman och Subteman

Tema 1: Betydelse av Bemötande	Tema 2: Upplevelse av trygghet
Vikten av kommunikation	Att bli bekräftad
Upplevelse av ömsesidig relation	Att ha tilltro

5.1 Betydelse av bemötande

Patienter upplevde både positiva och negativa bemötande vid vård som utfördes av sjuksköterskestudenter. Patienter förklarade att sjuksköterskestudenter bemötte de med värdighet. Det innebär att patienter uppskattade att bli väl omhändertagna av sjuksköterskestudenter som ledde till vikten av kommunikation och ömsesidig relation med sjuksköterskestudenter.

5.1.1 Vikten av kommunikation

Patienter beskrev att kommunikation var viktigt vid vård som utfördes av sjuksköterskestudenter. Patienter var införstådda att sjuksköterskestudenter var där för att lära sig, patienter visade intresse genom att medverka i deras vård i både samtal och diskussion genom att ställa frågor. Patienter beskrev att det var viktigt att ha samtal och diskutera med sjuksköterskestudenter om ämnen som de kunde styra över. Patienter beskrev att de välkomnade sjuksköterskestudenter i sin vård och sfär då sjuksköterskestudenter besvarade deras frågor med rationella och stödjande råd. Patienter framhävde att det var enklare att kommunicera med sjuksköterskestudenter till skillnad från annan vårdpersonal då sjuksköterskestudenter använde ett enklare språk och hade mindre fördomar och stereotypiska åsikter. Patienter beskrev att kommunikation med sjuksköterskestudenter uppfattades som mer genuint, vara av högre kvalitet samt enklare att förstå i vårdande. Vidare beskrev patienter att kommunikation med sjuksköterskestudenter förbättrades ju mer tid de spenderar med varandra (Andersson et al., 2020; Eskilsson et al., 2015; Moores et al., 2015; Mukumbang & Adejumo, 2013; Strömwall et al., 2018).

Patienter upplevde att sjuksköterskestudenter uppmuntrade dem att ställa frågor när de upplevde oklarheter eller vid missuppfattning. Patienter upplevde att sjuksköterskestudenter medförde tydlig kommunikation där patienten förstod vad som förmedlades. Det möjliggjorde även att patienter vågade ställa frågor om sitt hälsotillstånd, uppvisade sårbarhet och uttryckte deras åsikter gällande vårdande. (Andersson et al., 2020; Mukumbang & Adejumo, 2013; Stockhausen, 2009; Strömwall et al., 2018;). Patienter beskrev att de fick tydliga instruktioner gällande vården som utfördes av sjuksköterskestudenter. Detta bidrog till att vården som tillhandahölls uppskattades mer när sjuksköterskestudenter var involverade jämfört med annan vårdpersonal. Patienter upplevde att annan vårdpersonal var i brådska och använde ett svårare språkbruk (Anderson et al., 2020; Mukumbang & Adejumo, 2013; Strömwall et al., 2018).

My experience with a student is with my neurologist. I thought that the student was way better than the neurologist. The communication was a lot better... He was actually looking at me and talking with me. And the neurologist was, like I was not even there. "I'm right here!" The student was great (Moores et al., 2015, p. 735).

Patienter betonade att sjuksköterskestudenter tillämpade både verbala och icke-verbala kommunikation genom observation, ögonkontakt och beröring vid samtal. Vidare beskrev

patienter att sjuksköterskestudenter presenterade sig inför patienter och samtalade med patienter under vårdmoment (Mukumbang & Adejumo, 2013). Patienter upplevde att sjuksköterskestudenter tog initiativ till att kontakta och kommunicera med dem genom att de konfidentiellt frågade om deras privatliv och fritidsintressen (Eskilsson et al., 2015). Detta uppskattades särskilt av de yngre patienter som ansåg att samtal med sjuksköterskestudenter bidrog till att de tänkte på något annat än sitt lidande. Även patienter med försämrad psykisk ohälsa uppskattade att samtala med sjuksköterskestudenter (Andersson et al., 2019; Shepherd, 2014; Strömwall et al., 2018). Patienter upplevde av sjuksköterskestudenter var benägna att se den enskilda unika personen snarare än bara sjukdom. Genom god kommunikation beskrev patienter att de upplevde att sjuksköterskestudenter hade en uppriktig strävan att lära känna de bättre under deras vårdtid. Patienter upplevde att de kunde ställa frågor om deras hälsotillstånd och att de fick bättre inblick om deras hälsa och ohälsa tack vare sjuksköterskestudenters upplysning. Patienter beskrev att de upplevde att kommunikation med sjuksköterskestudenter var livstillfredsställelse, spännande och ledde till bättre kunskap (Andersson et al., 2019; Moores et al., 2015). Patienter upplevde att kommunikation med sjuksköterskestudenter var envägskommunikation vilket inte uppskattades vid vårdande. Detta visade sig när sjuksköterskestudenter inte presenterade sig vid mötet med patienter och använde ett svårbegripligt språk (Eskilsson et al., 2015; Mukumbang & Adejumo, 2013; Öster et al., 2015). Patienter upplevde att konversationen inte flöt naturligt under vårdandet utan det bestod av korta frågor och svar om de aktuella vårdmoment som skulle genomföras (Andersson et al., 2019).

5.1.2 Upplevelse av ömsesidig relation

Patienter beskrev en upplevelse av ömsesidig relation i vård som gavs av sjuksköterskestudenter. Patienter beskrev att relationen med sjuksköterskestudenter gynnar båda parter. Sjuksköterskestudenter ökade sin kunskap likväl patienten ökade sin kunskap och fick bättre förståelse för sitt hälsotillstånd. Detta bidrog till att patienter och sjuksköterskestudenter hade möjlighet att finna lösningar på problem tillsammans i vårdandet. Patienter beskrev att de visade sjuksköterskestudenter var de kunde hitta en lämplig ven samt gav sjuksköterskestudenter råd om hur de kunde genomföra specifika vårdmoment. Patienter beskrev vidare att de tillsammans med sjuksköterskestudenter säkerställde att sjuksköterskestudenter hade allt nödvändigt material innan de påbörjade proceduren (Andersson et al., 2019; Eskilsson et al., 2015; Mukumbang & Adejumo, 2013; Stockhausen, 2009; Strömwall et al., 2018). Patienter beskrev vidare att de ansåg sjuksköterskestudenter som yttre resurs som hjälpte de att finna välbefinnande. Vidare kunde patienter ta stöd av sjuksköterskestudenter för att finna sin inre styrka och viljan att ta hand om sig själva. Den ömsesidiga relationen har uppmuntrat patienter att vilja delta i sin vård och strävan att må bättre. Dessutom upplevde patienter att sjuksköterskestudenter strävade efter att förstå de i syfte att öka sin kunskap under sin utbildning. Patienter som samarbetade med sjuksköterskestudenter under sin vårdtid uppgav att de var mer tillfredsställda än de som inte deltog på samma sätt (Andersson et al., 2019; Eskilsson et al., 2015).

The more open I have been, the more courageous they become, in asking." Or to get me to tell them more. It helps me in my situation. They are a little more forward, which means that I have to think about my existence and myself (Andersson et al., 2019, p. 146).

Patienter beskrev att relationen med sjuksköterskestudenter kunde skapas på olika sätt. När sjuksköterskestudenter presenterade sig och informerade patienter om deras vårdplan kunde diskussionen om vårdandet uppstå. Dessutom kunde patienter ställa frågor eller berätta om deras upplevelse av lidande eller hälsa. Denna upplevelse resulterade i att relationen mellan patienter och sjuksköterskestudenter kunde förstärkas och detta påverkade bemötande på ett positivt sätt (Eskilsson et al., 2015; Manningen et al., 2014; Mukumbang & Adejumo, 2013). Patienter upplevde att det var positivt att interagera med sjuksköterskestudenter i samma ålder eftersom de hade mycket gemensamt och kunde skapa en vänskaplig relation. Patienter beskrev att de yngre sjuksköterskestudenter var mer intresserade i de yngre patienters liv och underlättade för att kunna skapa en vårdande relation. Patienter upplevde att sjuksköterskestudenter i samma ålder hade inga till mindre fördomar till skillnad från de ordinarie sjuksköterskor (Eskilsson et al., 2015; Shepherd, 2014). Patienter beskrev att vänskapliga relationer med sjuksköterskestudenter bidrog till ett gott bemötande och säker miljö för de som var i långtidsvården och gjorde det möjligt för de att återgå till ett normalt liv (Shepherd, 2014). Utbytet av kunskap, information och erfarenhet inspirerade patienter att vilja vara en del av lärandeprocess för sjuksköterskestudenter. Vidare beskrev patienter att de upplevde glädje av att delta i sjuksköterskestudenters utbildning då sjuksköterskestudenter kunde träna på att ha mer förståelse för patienters hälsotillstånd och sinnesstämning. Patienter upplevde att ju fler riktiga patienter som sjuksköterskestudenter mötte, desto bättre gick det för sjuksköterskestudenter lärandeprocess i vårdandet (Andersson et al., 2019; Eskilsson et al., 2015; Öster et al., 2015). Patienter erbjöd sig villkorslöst och skapade en möjlighet till engagemang att vara en del av sjuksköterskestudenters lärande process. Vidare beskrev patienter att genom att de blev tillfrågade om att medverka i sjuksköterskestudenters lärande fick patienten en ökad förståelse för vårdkontakter (Eskilsson et al., 2015; Stockhausen, 2009). Patienter beskrev att de var välvilliga att stödja sjuksköterskestudenter även om sjuksköterskestudenter ibland inte lyckades med vissa vårdmoment och då behövde göra om proceduren (Mukumbang & Adejumo, 2013; Stockhausen, 2009; Strömwall et al., 2018). Patienter beskrev att som mottagare av vårdandet är de uppmärksammade de positiva egenskaperna i undervisningen och lärandet (Stockhausen, 2009; Moores et al., 2015).

I told her she was doing a wonderful job', 'that the injection was one of the best that I had had and that it didn't hurt', 'I showed her how I usually ...', 'I explained why I do it this way...'. (Stockhausen, 2009, p. 188).

Patienter beskrev att de ville berömma sjuksköterskestudenter när de utförde vård på ett bra sätt. De upplevde att det var stimulerande att uppmuntra sjuksköterskestudenter eftersom de gav en mer värdefull vård. Patienter beskrev att de upplevde att det positiva bemötande mellan de kunde bidra till en god lärandeprocess för sjuksköterskestudenter och uppmuntran till deras framtida karriär (Eskilsson et al., 2015; Moores et al., 2015; Öster et al., 2015). Patienter beskrev att de genom ömsesidig relation upplevde uppskattning och uppmuntran. Då kunde de öka förståelsen för sjuksköterskestudenter genom undervisning och på så sätt kunna finna mening med vårdandet (Moores et al., 2015). Vidare beskrev patienter att samspel med sjuksköterskestudenter fick de att uppleva att vården de fick var personcentrerad (Debyser et al., 2011). Patienter upplevde att de inkluderades och fick delta i

både sociala och professionella interaktioner eftersom sjuksköterskestudenter var lyhörda och värderade deras synpunkt. Detta bidrog till att patienter upplevde sig respekterade och involverade i sin vård (Stockhausen, 2009; Strömwall et al., 2018). Patienter upplevde att vården som utfördes av sjuksköterskestudenter var god när sjuksköterskestudenter var intresserade av att samspela med de (Stockhausen, 2009). Patienter upplevde även att det inte fanns samspel med sjuksköterskestudenter i vårdandet och betonade att sjuksköterskestudenter hade en dålig attityd som medförde svårigheter att interagera med varandra (Eskilsson et al., 2015; Mukumbang & Adejumo, 2013; Stockhausen, 2009; Strömwall et al., 2018). Vidare beskrev patienter att sjuksköterskestudenter saknade empati och en välkomnande känsla. Patienter beskrev att de upplevde sig frustrerade när samspel var frånvarande. Detta bidrog till att patienter ville att sjuksköterskestudenter endast skulle lyssna och observera men inte delta i de olika vårdmoment (Eskilsson et al., 2015; Öster et al., 2015).

5.2 Upplevelse av trygghet

Det andra tema presenteras som upplevelse av *trygghet* som beskrevs under subteman att bli bekräftad och att ha tilltro. Patienter beskrev en upplevelse av trygghet vid vård som utfördes av sjuksköterskestudenter. Patienter upplevde av trygghet bidrog till att de upplevde sig bekräftade och upplevde förtroende för vård som utfördes av sjuksköterskestudenter. Patienter beskrev att sjuksköterskestudenter tog sin tid till att utföra mer än det som förväntades av dem.

5.2.1 Att bli bekräftad

Patienter upplevde sig bekräftade och glädjefyllda av vården som utfördes av sjuksköterskestudenter. Patienter beskrev att sjuksköterskestudenter utövade mer än det som förväntades av dem för att patienter skulle bli tillfredsställda och bekväma under vissa vårdmoment. Patienter beskrev att sjuksköterskestudenter tog sig tid och frågade de om de var i behov av något särskilt. Denna upplevelse bidrog till att patienter upplevde att sjuksköterskestudenter var lyhörda och uppmärksamma på deras behov vid vårdande. (Eskilsson et al., 2015; Öster et al., 2015). Detta påvisades när sjuksköterskestudenter frågade om patienter ville ta en promenad eller hjälpa de med att gå på toaletten utan att patienter behövde fråga om det. Patienter beskrev att sjuksköterskestudenter vårdande bidrog till en upplevelse av genuinitet och att deras mående uppmärksammades. Det medförde att patienter upplevde sig bekräftade och att deras behov blev bemött på ett respektfullt sätt (Eskilsson et al., 2015; Mukumbang & Adejumo, 2014).

yes, for example they would stand and wait until I was done, so that I didn't have to ring for them again; I could just let them know I was done ... it's comforting to know they're there waiting. The encounter is important for the patients' wellbeing whether it is a student or a professional who is the carer. "... they are accommodating, friendly and

helpful. These are the most important things; they're what I look out for (Eskilsson et al., 2015, p. 356).

Vidare beskrev patienter att de upplevde att sjuksköterskestudenter uppförde sig professionellt samt att mötet var mer konstruktivt med mer reserverad tid för att spendera med patienter. Patienter upplevde att de var väldigt uppskattade av sjuksköterskestudenter då de uppvisade en högre närvaro vid patientkontakt än vad annan vårdpersonal gjorde. Detta bidrog till tomhetskänsla när sjuksköterskestudenter inte var på plats (Eskilsson et al., 2015; Öster et al., 2015). Patienter upplevde att sjuksköterskestudenter förstod deras behov bättre och var intresserade av att ta reda på mer om deras hälsosituation. Vidare beskrev patienter att vård som utfördes av sjuksköterskestudenter levde upp till deras förväntningar och behov som bidrog till att de upplever sig sedda och bekräftade (Moores et al., 2015; Strömwall et al., 2018). Vidare upplevde patienter att sjuksköterskestudenter var omtänksamma, respektfulla, närvarande och visade värme gentemot de i vårdandet. Patienter upplevde att dessa vårdande upplevelser säkerställde en trygg känsla mellan de och sjuksköterskestudenter. Det medförde att patienter upplevde glädje när sjuksköterskestudenter var närvarande och tillbringade tid med patienter då de blev distraherade och inte tänkte på deras hälsotillstånd och lidande. Denna upplevelse bidrog till att patienter upplevde sig tagna på allvar och blev lyssnade på som en unik och värdefull människa i vårdandet. (Debyser, 2011; Eskilsson et al., 2015; Shepherd, 2014; Strömwall et al., 2018).

5.2.2 Att ha tilltro

Patienter upplevde tilltro till att sjuksköterskestudenter utförde god omvårdnad. Vidare beskrev patienter att det fanns tilltro att vården som de fick var under handledning trots att handledare inte alltid var på plats vid utförande av vårdmoment. Detta eftersom patienter upplevde att sköterskestudenter lyssnade och tog till sig information vid handledning (Strömwall et al., 2018).

Well, it's true that the students may not be as knowledgeable as a fully trained nurse, who is more experienced." Of course, they can't, but on the other hand, they're keen in the situation and really want to learn and get to know a lot (Strömwall et al., 2018, p.101).

Patienter beskrev att de hade tilltro till sjuksköterskestudenters färdigheter och hade en positiv inställning gentemot de. Patienter bjöd in sjuksköterskestudenter till sin personliga sfär för att kunna engagera sig i deras vård. Vidare beskrev patienter att de upplevde ökad tilltro till vårdandet som utfördes av sjuksköterskestudenter när de fick personlig information om de och upplevde en trygghet att ta emot den vård som erbjöds. Kvinnliga patienter upplevde att det var tryggare att bli omhändertagna av kvinnliga sjuksköterskestudenter som inte var av ung ålder. Patienter hade också tilltro för sin egen förmåga att stödja sjuksköterskestudenter i vårdande därmed kunde ta ansvar som ledde till en säker vård (Eskilsson et al., 2015; Strömwall et al., 2018; Öster et al., 2015). Patienter hade tilltro när de upplevde att sjuksköterskestudenter samarbetade bra i par. De diskuterade och stöttade varandra samtidigt som de informerade patienter om varje vårdmoment och kopplade

vårdande till lärande (Strömwall et al., 2018). Patienter upplevde att de var välinformerade om vad som skulle göras och därmed upplevde trygghet i vårdandet som utfördes av sjuksköterskestudenter. Patienter upplevde att de hade ökad tilltro till sjuksköterskestudenters kunskap och färdigheter när de uppvisade tydligt vad de kunde eller inte kunde utföra vid olika vårdmoment. Patienter upplevde förtroende för vård som utfördes av sjuksköterskestudenter. Detta eftersom sjuksköterskestudenter var villiga och intresserade av att lära sig, tog sin tid, tog handledning av handledare seriöst samt strävade efter att tillämpa nya färdigheter i vårdandet. Patienter beskrev vidare att de upplevde att vård som utfördes av sjuksköterskestudenter var av god och hög kvalitet trots att de inte hade mycket kunskap och erfarenhet sedan tidigare (Eskilsson et al., 2015; Mukumbang & Adejumo, 2014; Strömwall et al., 2018).

Patienters tilltro till sjuksköterskestudenter ökade då de ansågs vara uppmärksamma, lyhörda, värderade deras önskemål och åsikter i vårdandet. Patienter upplevde att sjuksköterskestudenter lyssnade mer uppmärksamt på deras önskemål i större utsträckning, gav patienter idéer, och bjöd på sig själva i mötet med patienter än ordinarie sjuksköterskor (Eskilsson et al., 2015; Strömwall, 2018). Vidare beskrev patienter upplevelse av tilltro till omvårdnadsarbete som utfördes av sjuksköterskestudenter då de ansågs vara kunniga, öppna, flexibla och gav tid till patienter och kunde utföra vårdmoment på ett säkert sätt. Patienter beskriver att de upplevde att sjuksköterskestudenter var mer försiktiga och genuina vid olika vårdmoment till exempel vid beröring (Mukumbang & Adejumo, 2014; Strömwall et al., 2018). "I see when they receive instructions from the nurse, they listen to what the nurse says, they're very interested in learning, and I think they understand that they don't know everything, and they really try to grasp it" (Strömwall et al., 2018, p.101).

Patienter upplevde även ökad tilltro när de vårdades av sjuksköterskestudenter som var säkra på vad de gjorde (Eskilsson et al., 2015; Strömwall et al., 2018). Denna upplevelse bidrog till att patienter ansåg att sjuksköterskor kunde ersättas av sjuksköterskestudenter då de framstod som mer hjälpsamma och kvalificerade. Patienter upplevde att de blev väl omhändertagna av hjälpsamma, positiva och spontana sjuksköterskestudenter som påvisade självkänedom och säkerhet i vårdandet. Vid osäkerhet eller brist på kunskap kunde sjuksköterskestudenter ta hjälp av handledare (Debyser et al., 2011; Mukumbang & Adejumo, 2014; Strömwall et al., 2018). Patienter upplevde brist på tilltro i vårdande när sjuksköterskestudenter inte alltid håller måttet, särskilt när det handlade om omvårdnadsmetoder. Patienter beskrev att de var tveksamma på om att sjuksköterskestudenter hade förmåga att utföra sina uppgifter på ett korrekt sätt. Patienter var osäkra på stödet som sjuksköterskestudenter fick från sina handledare. De ifrågasatte om sjuksköterskestudenter har givits för mycket ansvar att de inte kunde hantera sina ansvarsområden utan behövde mer stöd. Patienter beskrev vidare att denna situation skapade en osäkerhet och orolighet i vårdandet. När patienter saknade tilltro till sjuksköterskestudenters förmåga och kunskap, försökte de att avstå hjälp från de och istället eftersträvade de att hantera allting själva så mycket som möjligt (Eskilsson et al., 2015; Mukumbang & Adejumo, 2014).

6 DISKUSSION

I diskussionsavsnitt presenteras en metoddiskussion, resultatdiskussion och etikdiskussion. I metoddiskussionen diskuteras styrkor och svagheter gällande metodvalet under genomförandet av examensarbetet. I resultatdiskussionen diskuteras de centrala delarna av resultatet i förhållande till tidigare forskning, vårdvetenskapligt perspektiv, även lagar och riktlinjer i förhållande till examensarbetet. Till sist diskuteras de etiska överväganden som gjordes kring examensarbete.

6.1 METODDISKUSSION

Polit och Beck (2020) beskriver att under metoddiskussionen diskuteras urval av metoder i samband med kvalitetskriterier, trovärdighet, pålitlighet, bekräftelsebarhet samt överförbarhet. I förhållande till examensarbetets syfte beslutade författaren till detta examensarbete att utföra en kvalitativ studie med en beskrivande litteraturstudie. Litteraturstudier ger möjlighet att skapa utrymme för att få inblick på upplevelser från ett omfattande perspektiv inom valt område på olika förutsättningar och institutioner med olika individer (Evans, 2002). Syftet med examensarbetet var att beskriva patienters upplevelser av att vårdas av sjuksköterskestudenter. Metoden som valdes är enligt Evans (2002) beskrivande litteraturoversikt för att genomföra en grundlig analys och få djupare kunskap om patienters upplevelse av att vårdas av sjuksköterskestudenter. Metoden innebär att skapa en litteratursökning i ett omfattande resultat, data om upplevelser hos flertalet patienter som befinner sig i samma situation. En kvalitativ studie kan användas för att utöka förståelsen av flera olika fenomen som inkluderar uppfattningar och upplevelser (Friberg (2017)). Litteraturgenomgången kunde genomföras i enlighet med Evans (2002) som förklarar att genom att identifiera nyckelfynd som svarade på syftet från kvalitativa artiklar som sedan sammanställdes till ett nytt resultat utan att snedvrída innehållet i artiklarna. Empirisk studie är en annan metod som ansågs relevant för att kunna besvara examensarbetets syfte. Anledningen till att denna metod inte blev aktuell är för att författaren till detta examensarbete inte hade tillräckligt med tid och kunskap för att utföra intervjuer som är en av metod inom empirisk studie. I denna studie skulle även en litteraturoversikt enligt Friberg (2017) användas som metod men den uteslöts eftersom syftet med examensarbetet var att öka och fördjupa förståelse för patienters upplevelser och inte att få en övergripande översikt över patienters upplevelser. Den valda metoden gjorde det möjligt att på ett grundligt sätt att kunna besvara examensarbetets syfte. Olika databaser såsom CINAHL Plus, PubMed och Medline har använts för att inhämta vetenskapliga artiklar eftersom de relaterat till omvårdnadsforskning (Forsberg & Wengström, 2013). Inklusions- och exklusionskriterier av artiklarna navigerade intresseområde för examensarbete vilket underlättade för att finna relevanta artiklar för syftet. Inklusionskriterier för artiklar var att dem skulle vara kvalitativa artiklar med tidsperioden 2013–2023. Avgränsningen av tidsram ändrades av anledning av bristfälligheter av datainsamling, vilket gjorde det nödvändigt att ta med äldre material i examensarbete. Den information som angavs i artiklarna bör inte ha påverkats i betydande grad då de fortfarande beskrev relevanta upplevelser som inte har ändrats med tiden. En av artiklar som har använts till resultat har olika åldersgrupp från 13-18år. De olika åldersgrupp

har inte spelat någon roll för resultat då liknande upplevelse beskrevs som de andra artiklar och därmed ansågs relevant då dem svarade på syftet.

Den äldre artikeln som ingick i analysprocessen har jämförts med senare data för att styrka författaren till detta examensarbete uppfattning om resultaten var liknande. Detta visar på att trovärdigheten inte har påverkats kraftigt av tidens gång. Segesten (2017) beskriver att en vetenskaplig artikel ska granskas av experter inom området innan artikeln ska publiceras. Författaren till detta examensarbete har med hjälp av bibliotekarie i Mälardalens universitet funnit relevanta sökord i de olika databaserna samt hittat korrekta och relevanta sökord med hjälp av MESH-termer. Detta underlättade att översätta sökorden från svenska till engelska för att finna artiklar. Med hjälp av sökord som var formulerade i hänseende till litteraturstudiens syfte söktes tillgängliga studier i databaser CINAHL, PubMed och Medline. Att flera nyckelord och kombinationer har nyttjats anses som en grund till att få fram flera befintliga vetenskapliga studier som svarade mot litteraturstudiens syfte. Att använda nyckelord som var på engelska beror på att de flesta publicerade vetenskapliga studier är på engelska, det bidrog till att relevanta artiklar som författaren till detta examensarbete läste var på engelska språket. Det innebär att vid osäkerhet och misstolkning användes ordbok och digitala översättningsprogram MeSH och tyda.se för att öka och skapa förståelse för artiklarnas innehåll.

Styrkor som fanns i den valda metoden är att en beskrivande litteraturstudie ger en övergripande beskrivning av det aktuella kunskapsläget inom det utvalda området. En nackdel med en beskrivande litteraturstudie är att man inte kan ställa uppföljningsfrågor som kan genomföras på ett empiriskt sätt. Därigenom även möjliggör en intervjuundersökning som en metod för datainsamling. På så sätt skulle författaren till detta examensarbete kunna få direkta svar från alla potentiella deltagare under en empirisk genomgång. Om examensarbetet var empirisk och innehöll intervjuundersökningar. Gentemot detta har författaren av detta examensarbete analyserat data som har tolkats av andra författare. Enligt Polit & Beck (2017) medför detta risk för misstolkning då människor värderar olika saker. En annan svaghet med att ha genomfört en beskrivande litteraturstudie är att det fanns utrymme för alternativa tolkningar av resultatet (Polit & Beck, 2017). Detta på grund av att författaren till examensarbetet själv kan välja data som ska utgöra resultatet. Detta är betydelsefullt att ta upp då författaren till detta examensarbete har genomfört sin verksamhetsförlagda utbildning och är en sjuksköterskestudent. Med denna anledning har författaren till detta examensarbete varit medveten om åsikter som denne bär sedan tidigare för att minska risken för att tolka fel eller att vara partisk. Detta för att resultatet skulle vara trovärdigt och pålitligt. Pålitlighet för examensarbete kan styrkas genom kvalitetsgranskning som har genomförts av författaren till examensarbete för att garantera att alla artiklar var vetenskapligt grundade. Kvalitetsgranskningen genomfördes utifrån Friberg (2017) 14 frågor men endast 10 frågor användes för granskning. Dessa frågor kontrollerades att dem valda artiklarna var av hög kvalitet, var av vetenskaplig grund, var etiska och var granskade av andra författare i denna ämnesexpert. Fyra artiklar exkluderades eftersom de inte var relevanta för att besvara syftet. Kvalitetsfrågor omformulerades utifrån Friberg (2017) för att kunna utvärdera kvalitet på artiklarna. Författaren till detta examensarbete poängsatte artiklarna mellan 1–10 poäng. Artiklar som erhöll 1 - 5 poäng ansågs vara av låg kvalitet och artiklar som erhöll 6–10 poäng ansågs vara av hög kvalitet. Därmed valdes 10 artiklar ut som var av hög kvalitet att användas till resultatet för att besvara syftet. Artiklar som valdes ut där

lästes noggrant ett flertal gånger för att identifiera nyckelfynd i resultatdelen. Totalt 110 nyckelfynd identifierades och jämfördes för att kunna finna tema och subteman. Två teman och fyra subteman hittades. Upphittade resultat som ansamlas ska inte kunna snedvridas eller tolkas när de ska beskrivas på nytt i resultat (Polit & Beck, 2020). Alla artiklar som har använts var på engelska språket, detta underlättade för att förstå innehållet men det fanns tillfället då det fanns svårigheter att förstå artiklarnas innebörd på grund av vissa ord men dessa översattes med hjälp av tyda.se. Detta betraktades som en svaghet i examensarbetet då det kan uppstå risker för att snedvrیدا artiklarnas innehåll. Olika krav har tillämpats för att bedöma kvaliteten av beskrivande studier (Polit & Beck, 2020). Kvalitetsprinciper inkluderade dem olika kriterierna vilka är trovärdighet, pålitlighet, bekräftelsebarhet och överförbarhet. Författaren till examensarbetet tyckte att det var viktigt att ha kunskap om de olika kvalitetsprinciperna och har använts sig av dessa vid utarbetande av examensarbetet. Polit & Beck (2020) beskriver att trovärdighet innebär att de olika uppgifter som har fastställts ska vara lämpliga och sanna. Författaren till detta examensarbete har därmed läst artiklarnas innehåll noggrant för att fördjupa förståelsen. För att kunna upprätthålla examensarbetets trovärdighet har författare valt ut artiklar till examensarbetets resultat som inte är baserade på andras forskning. För att en studie ska innehålla en hög trovärdighet är det av vikt att författaren kontrollerar och ifrågasätter studiens resultat under hela processen (Henricson, 2017).

De artiklar som valdes att användas som underlag till resultatet bedömdes vara av hög kvalitet då de var peer-reviewed. Enligt denna granskning och författaren till detta examensarbete egna bedömningar har dessa artiklar mätt det som det är ämnat att mäta. Tillförlitlighet enligt Polit och Beck (2020) handlar om förhållande mellan tid och sammanhang. Författaren har använt artiklar som är publicerade inom 10 år och äldre vilket inte har påverkat resultatet då nya och äldre valde artiklarnas uppvisade liknande konklusion. Polit & Beck (2020) beskriver att överförbarhet innebär att applicera examensarbetets resultat i andra sammanhang som till exempel sektorer och länder. Författaren till detta examensarbete har använt artiklar från olika länder som South Afrika och Sverige. Det fanns inga geografiska avgränsningar och därmed underlättade det för att få inblick på patienters upplevelser globalt och kulturella skillnader som i sin tur ökar examensarbetets överförbarhet. Alla artiklarna som använts i detta examensarbete inkluderar sjukhusmiljö. Bekräftelsebarhet innebär att de resultaten som redovisas i en studie ska avspegla den korrekta innebörden av analys artiklarna (Polit & Beck, 2020). Författaren till detta examensarbete har följt Evans (2002) metod och för att undvika att den egna förståelsen ska påverka examensarbetets resultat har reflektioner och ökad medvetenhetsgrad tillämpats under skrivandet. Artiklar som har använts till detta arbete har presenterats genom analysprocessen. Författaren till detta examensarbete har varit objektiv vid presentationen av denna analysprocess utan att vara partisk. Författaren till detta examensarbete tillade inte sina egna åsikter vid granskning av en analysprocess. Sjuksköterskestudenter som har verksamhetsförlagd utbildning kan ha stor nytta av detta examensarbete. Detta examensarbete kan fungera som stöd när sjuksköterskor planerar att handleda sjuksköterskestudenter för att ha möjlighet att öka förståelse för patienters upplevelse.

6.2 RESULTATDISKUSSION

Patienters upplevelser av att vårdas av sjuksköterskestudenter har analyserats för att besvara examensarbetet. Två teman och fyra subteman framkom för att besvara syftet. Det första temat är betydelse av bemötande som innefattar två subtema vilka är vikten av kommunikation och upplevelsen av ömsesidig relation. Andra temat är upplevelsen av trygghet som innefattar att bli bekräftad och att ha tilltro.

I resultatet framkom det att kommunikation mellan patienter och sjuksköterskestudenter var betydelsefull vid bemötande. Patienter upplevde att sjuksköterskestudenter hade både en bra och dålig kommunikationsförmåga. Det framkom att sjuksköterskestudenter presenterade sig vid patientmöten och tillämpade ett enkelt språkbruk för att patienter skulle förstå. Detta för att förhindra missförstånd gällande vårdplan som är anpassade efter patienter. Detta kan förtydligas med svensk sjuksköterskeförening (2017) som beskriver vikten av kommunikation mellan patienter och sjuksköterskan inom hälso- och sjukvården där patienter får berätta sin hälsosituation och upplevelse. Personalen inom hälso- och sjukvården måste vara lyhörda och respektfulla gentemot patienter. Eriksson (2012) förtydligar detta med att en god kommunikation kan förebygga ohälsa, medan brist eller dålig kommunikation kan orsaka lidande. Patienter upplevde att kommunikationen var god mellan de och sjuksköterskestudenter, då det kunde bestå av andra ämnen än deras behandling och tillstånd. Olika samtalsämnen som inte innefattade sjukhusmiljö eller vårdandet togs upp under samtalen, vilket hjälpte patienter att fokusera på annat än sitt lidande. Detta kan relateras till Eriksson (2005) som beskriver att god kommunikation är vårdande och kan hjälpa patienter att sätta ord på sitt lidande. Detta kan förtydligas i tidigare forskning med Suikkala & Leino-Kilpi (2008) som beskriver att genom fördjupade samtal kunde sjuksköterskestudenter få reda på vad som är bäst för patienter i vårdandet.

I resultatet redovisas att patienter upplevde att kommunikation med sjuksköterskestudenter var bättre än det med legitimerade sjuksköterskor. Anledningen till detta var för att kommunikationen anpassades efter patienters behov samt att patienter fick utrymme att påverka sin egen vård. Detta styrks med Patientlagen (SFS 2014:964) som beskriver att patienter har rätt att få information om sitt hälsotillstånd, vård, behandling och även information om risker som finns vid behandling. Dessutom har patienter rättigheter att delta i besluten kring sin vård. I motsats till de positiva intrycken upplevdes även kommunikationssvårigheter mellan patienter och sjuksköterskestudenter på grund av att sjuksköterskestudenter inte gav utrymme till patienter att uttrycka deras åsikter och önskemål. Patienter upplevde att det var envägskommunikation mellan de vilket orsakade negativt intryck. Detta stärks av tidigare forskning där Jirwe et al. (2009) beskriver att brist på kommunikation medför besvikelse och osäkerhet hos patienter. Jirwe et al. (2009) beskriver att vid vårdmöte med patienter som inte talade samma språk med sjuksköterskestudenter medförde det hinder i vårdandet. Därmed upplevde sjuksköterskestudenter rädsla att orsaka vårdlidande till patienter till följd av dessa språksvårigheter som kan kränka patienter med en annan kulturell bakgrund. Detta går i linje med Eriksson (2018) som beskriver att vårdlidande kan förekomma i form av kränkning och felaktig vård gentemot patienter. Detta förstärks även av Jirwe et al. (2009) som betonar

att sjuksköterskestudenter upplever rädsla att kränka patienter vid kommunikation då det medför att de inte vågar vårda dessa patienter. Svensk sjuksköterskeförening (2017) förklarar att alla människor har rätt att erbjudas vård som grundar sig på lika villkor utifrån deras behov med väl bemötande oavsett religion, kön, ålder, hudfärg, kultur differential, utbildning och ekonomi. Enligt Svensk Sjuksköterskeförening (2017) ska en legitimerad sjuksköterska ska kunna kommunicera och förmedla information på ett säkert sätt under hela vårdprocessen särskilt vid vårdövergångar för att samordna vården för den enskilda patienten.

I resultatet framkom att ömsesidig relation mellan patienter och sjuksköterskestudenter var grundläggande för patienters belåtenhet och glädje för den vård som de fick av sjuksköterskestudenter. Genom ömsesidig relation upplevde patienter att sjuksköterskestudenter inspirerade och stimulerande de att vilja delta i sin egen vård. Detta kan förknippas med Eriksson (2018) som beskriver att det finns både yttre och inre resurser som kan hjälpa patienter att uppleva välbefinnande och hälsa. Yttre resurser är som vänner och närstående, arbete och skola. Inre resurser är hur vi mår i det inre alltså livskraft, glädje och hopp. I resultatet framhävs att sjuksköterskestudenter framstod som yttre resurser till patienter. Patienter kunde tillämpa sin inre kraft för att främja hälsa och finna välmående med hjälp av sjuksköterskestudenter. Patienter upplevde välmående i deras relation med sjuksköterskestudenter till en poäng att de saknade sjuksköterskestudenter när de inte var på plats. Patienter beskrev att de samverkade med sjuksköterskestudenter genom att deras åsikter och synpunkter uppmärksammades. På ett sådant sätt upplevde patienter att de togs på allvar och att de blev sedda som en unik människa och att vården baseras på personcentrerad vård. Detta går i linje med Wallström & Ekman (2018) som beskriver att personcentrerad vård innebär att vårdpersonalen är uppmärksam och lyhörd gentemot patienters önsknings, behov och problem för att patienter ska uppleva sig sedda och bekräftade. Detta styrks vidare av svensk sjuksköterskeförening (2017) som förklarar att personcentrerad vård innebär att behandla patienter som unika individer med egna sociala, fysiska och psykiska begäran. Dessutom ska all omvårdnad grunda sig på respekt för mänskliga rättigheter, människans autonomi, integritet och värdighet. Vidare respekt för människans värderingar, vanor och övertygelser.

Resultatet visade att patienter upplevde sig uppmärksammade, sedda, omhändertagna och lyssnade på. Därtill visade resultatet att vård som utfördes av sjuksköterskestudenter var personcentrerad genom att de var tålmodiga och gav sin tid för att bemöta varje patienters individuella behov. Dessutom visade resultatet att patienter föredrog att bli omhändertagna av sjuksköterskestudenter som arbetade i par. Sjuksköterskestudenter som arbetade i par ansågs vara tryggare att hjälpa, stödja samt påminna varandra om olika saker inför vårdmoment. Patienter upplevde därför att vården var säker och av hög kvalitet. Dock visade resultat även att patienter upplevde brist på ömsesidig relation med sjuksköterskestudenter på grund av dålig attityd och brist på empati. Patientsäkerhetslagen (SFS 2010:659) påtalar att det är värdefullt att visa respekt och omtanke gentemot patienter samt att vård ska ges och formas tillsammans med patienter för att förhindra vårdskador.

Det framkom i resultatet att patienter upplevde sig bekräftade av den vård som utfördes av sjuksköterskestudenter då de gjorde mycket mer för patienter än vad som förväntades av

dem. Vidare beskrev patienter att de upplevde att sjuksköterskestudenter skapade mer tid för patienter för att tillfredsställa patienters behov vilket medförde att de upplevde sig sedda och respekterade. Genom att patienter spenderade tid med sjuksköterskestudenter kunde sjuksköterskestudenter förstå patienters lidande bättre. Detta överensstämmer med tidigare forskning där Holst och Hörberg (2012) belyser att sjuksköterskestudenter var närvarande i patientmöte. Detta resulterade i att patienter upplevde sig bekräftade som påverkade deras mående på ett positivt sätt. Patienter beskrev att sjuksköterskestudenter spenderade tid med de. Det hjälpte patienter att glömma bort sin ohälsa och sjukdom speciellt för de med lång sjukhusvistelse. Wiklund och Lindwall (2012) stärker detta med att betona att en legitimerad sjuksköterska har en mänsklig samt etisk skyldighet att skapa en omsorgsfull miljö för att patienter kan uppleva välbefinnande. Det framkom att patienter var tillfredsställda av de åtgärder som sjuksköterskestudenter utförde då de ansågs vara kvalificerade och kompetenta trots att de inte var färdigutbildade. Patienter beskrev vidare att vården var individanpassad till varje patient. Detta går i linje med svensk sjuksköterskeförening (2017) som betonar att det är viktigt att se och förstå patienten som en unik individ med personliga värderingar och förväntningar. Resultatet lyfte även upp att olika åtgärder som sjuksköterskestudenter utförde för patienter som till exempel frågade om patienter ville gå på en promenad eller en annan fysisk aktivitet fick patienter att uppleva sig sedda och bekräftade. I tidigare forskning belyser Suikkala och Leino-Kilpi (2008) att sjuksköterskestudenter hjälper patienter att tillgodose deras behov och undervisa de i att lösa problem genom att ge information och rådgivning. Sjuksköterskestudenter hjälper även till med att finna lösningar på patienters lidande och aktivering genom att motivera patienter vilket uppskattades av dem.

I resultatet framkom att patienter hade tilltro till vården även om sjuksköterskestudenters handledare inte var på plats för att vägleda dem under vissa vårdmoment. Detta eftersom patienter upplevde att sjuksköterskestudenter alltid var försiktigare och noggrannare än vad ordinarie sjuksköterskor var vid olika vårdmoment. Detta kan relateras till patientsäkerhetslagen (SFS 2010:659) som beskriver att patienten ska bemötas med respekt och vården ska ges på samma villkor till alla människor för att kunna skapa tillit och förtroende. Vidare beskrev patienter upplevde sig tryggare i närheten av sjuksköterskestudenter som utstrålade trygghet och kompetens. Patienter upplevde ökad tilltro till vård av sjuksköterskestudenter när de blev välinformerade om vårdande. Patienter beskrev att de hade förtroende för vården som utfördes av sjuksköterskestudenter då de ansågs vara villiga att lära sig och tog sin tid vid vårdmoment. Vidare att patienter upplevde att sjuksköterskestudenter som arbetade i par hade bra samarbete med varandra. Det medförde trygghet när sjuksköterskestudenter stöttade varandra vid vårdmoment inför dem. Detta går i linje med Suikkala och Leino-Kilpi (2008) som beskriver att sjuksköterskestudenter litade på sin kunskap och kompetens. Deras självförtroende ökar ju mer de vårdade patienter och detta resulterade även att vårdandet upplevs tryggt och av hög kvalitet. Det framkom att patienter med kvinnligt kön upplevde sig tryggare med vård som utfördes av kvinnliga sjuksköterskestudenter som var av ung ålder. Hälso- och sjukvårdslagen (SFS 2017:30) förtydligar detta med att vård ska grundas med hänsyn till patienters integritet och autonomi. Resultatet visade även att patienter upplevde mindre tilltro till vården när sjuksköterskestudenter visade kroppslig oro och nervositet vid vårdandet. Detta skulle dock kunna hanteras genom att en legitimerad sjuksköterska finns på plats för att handleda sjuksköterskestudenter i olika vårdmoment och i emotionella svårigheter. Detta kan kopplas till tidigare forskningar i vilka (Payne, 2016;

Suikkala & Leino-Kilpi, 2008; Sun et al., 2016) beskriver att sjuksköterskestudenter upplever olika känslor som rädsla, nervositet och ångest vid olika vårdmoment på grund av att de hade otillräckligt av kunskap. Detta kan förklaras i tidigare forskning där Løpes-Pérez et al. (2016) beskriver att sjuksköterskestudenter är lättpåverkade av sina känslor och upplever utmaningar att hantera svåra situationer då kunde sjuksköterskor hjälpa sjuksköterskestudenter att tänka kritiskt. Svensk sjuksköterskeförening (2017) förklarar att legitimerad sjuksköterska är skyldig att leda sjuksköterskestudenter vid planering, genomförande samt utvärdering av utbildningsinitiativ som hjälper sjuksköterskestudenter att förstå och tillämpa teoretisk kunskap i möten med patienter och anhöriga. Patienter var skeptiska till sjuksköterskestudenter förmågor att kunna fullgöra sina arbetsuppgifter på ett tillfredsställande sätt. De ifrågasatte om sjuksköterskestudenter har tilldelats för mycket ansvar och är i behov av mer stöd av handledare. När patienter upplevde oroskänslor vid vård som utfördes av sjuksköterskestudenter drog de sig tillbaka och efterfrågade inte deras hjälp. Detta förstärks av patientsäkerhetslagen (SFS 2010:659) som betonar att vård ska vara säker och välbefinnande för att förebygga vårdskador så långt som möjligt. Detta kan även kopplas till Eriksson (2005) som betonar att sjuksköterskan bör trösta patienter genom att ge hopp och mod till lidande vilket kan bidra till tillit och förtroende för det positiva. Detta går i linje med Arman et al. (2016) som beskriver att inom personcentrerad vård bör en sjuksköterska förstå patienters livsvärld för att kunna lindra lidande och främja hälsa hos patienter.

6.3 ETIKDISKUSSION

Under processen för examensarbetet har författaren följt föreskrifter och riktlinjer (CODEX, 2021). Författaren till detta examensarbete har varit uppmärksam på att förhindra plagiat och fabricering av uppgivna material. För att förhindra plagiat och snedvridning har författaren till detta examensarbete redovisat originaltext och refererat enligt American Psychological Association APA (2020). Plagiering handlar om att använda annan information utan att påvisa originalkällan CODEX (2021). I referenslistan kan läsaren återgå till originalkällan för studien för att kunna verifiera ifall de artiklarna som användes i examensarbetet speglar rätt information. Även för att artiklarna ska kunna läsas i sin helhet. Nyckelfynd och citat som har använts i examensarbete har inte översatts till svenska språket utan de har bevarats i sitt originalspråk, se tabell 1. Detta för att förhindra att snedvrída citaten och att uppvisa hur de är uppbyggda. För att förhindra plagiat har författaren till detta examensarbete uppvisat var informationen inhämtats och citat har refererat enligt APA. Författaren till detta examensarbete har tillämpat artiklar som är godkända av etisk kommitté samt peer reviewed för att upprätthålla kvaliteten på examensarbetet. Engelska är inte författaren till detta examensarbets modersmål och för att undvika fel översättning har tyda.se och MeSh varit till nytta. Evans (2002) betonar att beskrivande syntes innebär att författaren inte ska bidra med sina egna värderingar. Detta upplevde författaren till detta examensarbete som en utmaning eftersom författaren till detta examensarbete är sjuksköterskestudent och kan därmed relatera till studien.

7. SLUTSATS

Syftet med examensarbetet var att beskriva patienters upplevelser av att vårdas av sjuksköterskestudenter. Patienter uttryckte glädje av vård och behandling som utfördes av sjuksköterskestudenter. I resultatet framkom det att patienter upplevde att kommunikation var en viktig del av den ömsesidiga relationen med sjuksköterskestudenter. Kommunikation bidrog till att patienter ville delta i sjuksköterskestudenters lärandeprocessen. Patienter upplevde att de var viktiga och hade en viktig roll att spela i sjuksköterskestudenters lärande och inte ansågs som objekt. Samtidigt som det bidrog till att patienter ansåg att sjuksköterskestudenter hade en mycket uppskattad erfarenhet. Patienter ansåg också att de avsaknade av god kommunikation och klinisk kompetens. Patienter hade en positiv upplevelse när de vårdades av positiva, respektfulla sjuksköterskestudenter eftersom deras inställning påverkade patienter välbefinnande positivt. Patienter upplevde trygghet när sjuksköterskestudenter uppvisade kunskap och färdighet vid vårdande samt att sjuksköterskestudenter fick stöd av handledare vid kunskapsbrist så att vården som sjuksköterskestudenter utförde var under handledning. Patienter upplevde att sjuksköterskestudenter var lyhörda, tog sin tid att vårda och bekräftade patienter.

7.1 FÖRSLAG FÖR VIDARE FORSKNING

Detta examensarbete beskriver patienters upplevelser av att vårdas av sjuksköterskestudenter. En möjlig vidare forskning skulle kunna vara att göra en kvantitativ studie där sjuksköterskestudenters prestation i relation till de teman som har uppkommit mäts för att dra generella slutsatser. Ännu bättre kan en vidare forskning fokusera på att utföra en kvalitativ studie med intervju som metod där patienter kan berätta om deras upplevelser och utmaningar av att få vård av sjuksköterskestudenter för att få en djupare förståelse av det studerade fenomenet. De artiklar som har använts i resultatet är baserade på sjukhus inom olika delar av världen. Genom att göra en geografisk avgränsning hade det varit intressant för vidare forskning att till exempel endast ta artiklar som är baserade på svenska sjukhus. Detta för att det kan finnas kulturella skillnader mellan olika länder gällande behovet av att vårdas och på vilket sätt.

REFERENSLISTA

Artiklar till resultat är markerade med *

- American Psychological Association. (2020). *Publication Manual of the American Psychological Association: the official guide to APA style* (7 uppl.). Washington, D.C.: American Psychological Association.
- *Andersson, N., Ekebergh, M., & Hörberg, U. (2020). Patient experiences of being cared for by nursing students in a psychiatric education unit. *Nordic Journal of Nursing Research*, 40(3), 142–150. <https://doi.org/10.1177/2057158519892187>
- Arman, M. (2016). Vårdande med grundvärden-värdighet, helhet och caritas. I M. Arman, K. Dahlberg & M. Ekebergh (Red.), *Teoretiska grunder för vårdsnaden* (s. 180–188). Lund: Studentlitteratur.
- Best, M., Aldridge, L., Butow, P., Olver, I., & Webster, F. (2015). Conceptual analysis of suffering in cancer: a systematic review. *Psycho-Oncology Co-operative Research Group*, 24(9), 977–986. <https://doi.org/10.1002/pon.3795>
- Carminati, L. (2018). Generalizability in qualitative research: a tale of two traditions. *Qualitative Health Research*, 28(13), 2094–2101. <https://doi.org/10.1177/1049732318788379>
- Charalambous, A., & Katie, C. (2013). Undergraduate nursing students caring for cancer patients: hermeneutic phenomenological insights of their experiences. *BMC Health Services Research*, 13(63), 1–13. <https://doi.org/10.1186/1472-6963-13-63>
- CODEX. (2021, 10 juli). *Regler och riktlinjer för forskning*. Uppsala universitet: Hämtad 23-01-12 från: <https://codex.uu.se>
- Dahlberg, K., & Arman, M. (2016). *Teoretiska grunder för vårdande*: Liber AB.
- *Debyser, B., Grypdonk, M. H. F., Defloor, T., & Verhaeghe, S. T.L. (2011). Involvement of inpatient mental health clients in the practical training and assessment of mental health nursing students: can it benefit the clients and students?. *Nurse Education Today*, 31(2), 198–203. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2010.06.001>
- Edvardsson, D. (2020). Personcentrerad omvårdnad i teori och praxis. I D. Edvardsson, A. Backman (Red.), *Personcentrerad omvårdnad i teori och praktik* (2 uppl., s. 47–62). Lund: Studentlitteratur.
- Eriksson, K. (2005). *Den lidande människan*. Stockholm: Liber AB.
- Eriksson, K. (2018). *Vårdvetenskap: vetenskapen om vårdandet - det tidlösa i tiden*. Stockholm: Liber AB.
- *Eskilsson, C., Carlsson, G., Ekeberg, M., & Hörberg, U. (2015). The experiences of patients receiving care from nursing students at a Dedicated Education Unit: A phenomenological study. *Nurse Education in Practice*, 15(5), 353–358. <https://doi.org/10.1016/j.nepr.2015.04.001>

- Evans, D. (2002). Systematic reviews of interpretive research: interpretive data synthesis of processed data. *Australian Journal of Advanced Nursing*, 20(2), 22–26.
- Forsberg, C., & Wengström, Y. (2018). *Att göra systematiska litteraturstudie: Värdering analys och present*. Studentlitteratur.
- Friberg, F. (2017). Att göra en litteraturöversikt. I F. Friberg (Red.), *Dags för uppsatsvägledning för litteraturbaserade examensarbeten* (3 uppl., s. 141–152). Lund: Studentlitteratur AB.
- Graneheim, U.H., & Lundman, B. (2012). *Tillämpad kvalitativ forskning inom hälsa- och sjukvård* (2 uppl.). Studentlitteratur.
- Henricson, M., & Billhult, A. (2017). Kvalitativ metod. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: från idé till examination inom omvårdnad*. (s. 111–119). 2: a uppl. Lund: Studentlitteratur.
- Holst, H., & Hörberg, U. (2012). Students' learning in an encounter with patients – supervised in pairs of students. *Reflective Practice*, 13(5), 693-708.
<http://dx.doi.org/10.5430/jnep.v3n8p113>
- Huybrecht, S., Loeckx, W., Quaeyhaegens, Y., De Tobel, D., & Mistiaen, W. (2011). Mentoring in nursing education: Percieved characteristics of mentors and the consequences of mentorship. *Nurse Education Today*, 31(3), 274-278.
<https://doi.org/10.1016/j.nedt.2010.10.022>
- Jirwe, M., Gerrish, K., & Emami, A. (2009). Student nurse' experiences of communication in crosscultural care encounters. *Scandinavian Journal of Caring Sciences*, 24 (3), 436–444. <https://doi.org/10.1111/j.1471-6712.2009.00733.x>
- Karolinska institut. *Sökteknik*. Karolinska Institutet Universitetsbiblioteket (ki.se).
<https://mesh.kib.ki.se/info/sa-anvander-du-svensk-mesh>
- King-Okoye, M., & Arber, A. (2014).” It stays with me” the experiences of second -and third-year student nurses when caring for patients with cancer. *European Journal of Cancer Care*, 23(4), 441–449. <http://doi.org.ep.bib.mdh.se/10.1111/ecc.121389>
- Kobe, S.C., Downing, C., & Poggenpoel, M. (2020). Final-year student nurses' experiences of caring for patients. *Curationis*, 43(1), 1-9.
<http://doi.org.ep.bib.mdh.se/10.4102/curationis.v43i1.2033>
- Kvale, S., & Brinkmann, S. (2009). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. 2: a uppl., Lund: Studentlitteratur.
- López-Pérez, B., Ambrona, T., & Hanoch, Y. (2016). Influence of the type of patient in the emotional response of nurses and nursing students. *Nurse Education in Practice*, 19, 7-11. <https://doi.org/10.1016/j.nepr.2016.03.009>
- *Manninen, K., Welin Henriksson, E., Scheja, M., & Silén, C. (2014). Patients' approaches to students' learning at a clinical education ward-an ethnographic study. *BMC Medical Education*, 14(131). <http://doi.org/10.1186/1472-6920-14-131>

- *Moore, G., Lidster, N., Boyd, K., Archer, T., Kates, N., & Stobbe, K. (2015). Presence with purpose: attitudes of people with developmental disability towards health care students. *Medical Education*, 49(3), 731-739. <https://doi.org/10.1111/medu.12751>
- *Mukumbang, F.C., & Adejumo, O. (2014). Patients' experiences of being nursed by student nurses at a teaching hospital. *Curationis*, 37(1), 176-182. <https://doi.org/10.4102/curationis.v37i1.1230>
- Mälardalens Universitet. (2022). *Sjuksköterskeprogrammet*. Hämtad 2023-01-27.från: <https://www.mdu.se/utbildning/program/sjukskoterskeprogrammet-eskilstuna>
- Mälardalen Universitet. (2022). VFU – *Sjuksköterskeprogrammet*. Hämtat 2023-02-11. från: <https://www.mdu.se/student/handbok-under-studietiden/vfu---kombinera-teori-med-praktik-iverksamhetsforlagd-utbildning/vfu---sjukskoterskeprogrammet>
- Payne, C. (2016). Transitions into practice: First patient care experiences of baccalaureate nursing students. *Nurse Education in practise*, 16(1),251–257. <http://doi.org/10.1016/j.nepr.2015.09.011>
- Polit, D.F., & Beck, C.T. (2020). *Nursing research: Generating And Assessing Evidence For Nursing practice*. (11:e uppl.). Philadelphia: Wolters Kluwer.
- Sandman. L., & Kjellström, S. (2013). *Etikboken. Etik för vårdande yrken* (1: a uppl.). Lund: Studentlitteratur.
- Sanford, J., Townsend-Rocchiccioli, J., Quiett, K., & Trimm,D. (2011). "I See My Mother's Face": Student nurse experiences caring for cancer patients. *European Journal of Oncology nursing*, 15(1), 46-52. <https://doi.org/10.1016/j.ejon.2010.05.010>
- Segesten, k. (2017). Användbara texter. I F. Friberg (Red.), *Dags för uppsats-vägledning för litteraturbaserade examensarbeten* (3: e uppl., s. 49–58). Lund: Studentlitteratur AB.
- SFS 1993:100. *Högskoleförordning*. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/hogskoleforordning-1993100_sfs-1993-100/
- SFS 2008:355 *Patientdatalag*. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/patientdatalag-2008355_sfs-2008-355/
- SFS 2014:964. *Patientlag*. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/patientlag-2014821_sfs-2014-821/
- SFS 2010: 659. *Patientsäkerhetslag*. https://www.riksdagen.se/sv/dokumentlagar/dokument/svensk-forfattningssamling/patientsakerhetslag-2010659_sfs2010-659
- SFS 2017: 30 *Hälso- och sjukvårdslag*. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/halso-och-sjukvardslag-201730_sfs-2017-30/
- *Shepherd, J. (2014). Younger children's nursing students are uniquely placed to provide emotional care for young people in hospital and promote for them a sense of

normalcy. *Nurse Education Today*, 34(6), 1034-1039.
<http://doi.org/10.1016/j.nedt.2013.09.013>

*Stockhausen, L. J. (2009). The patient as experience broker in clinical learning. *Nurse Education in Practice*, 9(3), 184-189. <https://doi.org/10.1016/j.nepr.2008.06.006>

*Strömwall, A., Ozolins, L-L. & Hörberg, U. (2018). "Seeing the patient as a human is their priority" - Patients' experiences of being cared for by pairs of student nurses. *Journal of Nursing Education and Practice*, 8(7), 97-105.
<https://doi.org/10.5430/jnep.v8n7p97>

Suikkala, A., & Leino-Kilpi, H. (2008). Nursing student-patient relationship: A review of the literature from 1984-1998. *JAN Leading Global Nursing Research*, 33(1), 42-50.
<https://doi.org/10.1046/j.1365-2648.2001.01636.x>

Sun, F. K., Long, A., Tseng, Y. A., Huang, H. M., You, J. H., & Chiang, C. Y. (2015). Undergraduate student nurses' lived experiences of anxiety during their first clinical practicum: A phenomenological study. *Nurse Education Today*, 37, 21-26.
<https://doi.org/10.1016/j.nedt.2015.11.001>

Svensk sjuksköterskeförening. (2012). *ICN:s etiska kod för sjuksköterskor*.
<https://swenurse.se/download/18.7104a0bd1817fce0092f0133/1656659417947/A4%20ICN%20Etiska%20kod%20uppslag.pdf>

Svensk sjuksköterskeförening strategi (2017). *Jämlig vård och hälsa*.
<https://swenurse.se/download/18.9f73344170c0030623147d/1584003989617/jämlig%20vård%20och%20hälsa.pdf>

Svensk sjuksköterskeförening. (2017). *Kompetensbeskrivning för legitimerad sjuksköterska*.
<https://swenurse.se/download/18.9f73344170c003062317be/1584025404390/kompetensbeskrivning%20legitimerad%20sjuksköterska%202017.pdf>

Svensk sjuksköterskeförening. (2010). *Personcentrerad vård*.
<https://swenurse.se/download/18.21c1e38d1759774592615393/1605100833382/Personcentrerad%20vård.pdf>

Svensk sjuksköterskeförening. (2015). *Riktlinjer för godkännande av handledare i handledning i omvårdnad*.
<https://swenurse.se/download/18.9f73344170c003062317d1/1584025863242/riktlinjer%20för%20handledare%20i%20omvårdnad%202015.pdf>

Wallström, S., & Ekman, I. (2018). Person-centred care in clinical assessment. *European Journal of Cardiovascular Nursing*, 17(7) 576-579.
<https://doi.org/10.1177/1474515118758139>

Wiklund Gustin, L., & Lindwall, L. (2012). *Omvårdnadsteorier i kliniska praxis*. Stockholm: Natur & Kultur.

*Öster, C., Bäckström, S., Lantz, I., & Ramklint, M. (2015). Psychiatric patients' perspectives of student involvement in their care. *BMC Medical Education*, 15(69).
<http://doi.org/10.1186/s12909-015-0352-z>

Östlundh, L. (2017). Informationssökning. I F. Friberg (Red.), *Dags för uppsats* –

Vägledning för litteraturbaserade examensarbeten (2: a uppl., s. 57- 82)
Studentlitteratur.

BILAGA A. SÖKMATRIS

Databas/Datum	SökordBooleska sökoperatörer	Antal träffar/Antal lästa titlar	Antal lästa abstract	Antal lästa fulltext	Antal kvalitetsgranskade	Antal valda artiklar
Pubmed 22/11/21	Patient experience, Patient care, nurse students, Patient satisfaction, Patient AND nursing student	124	9	9	4	2
CINAHL PLUS 23/ 04 /21	Patient experience, student nursing AND patient, Patient satisfaction OR, Patient experience AND care, nursing students, nurse education	61	7	4	1	1
Pubmed 23/04/21	Patient experience AND nursing student, Patient attitude OR	56	6	5	3	3

	Patient satisfaction					
Medline 19/01/23	Patient experience, Patient perspective AND Patients care AND patient and student relationship AND Nurse student care	5	8	7	3	3
Manuell sökning		7	7	6	1	1

BILAGA C. ARTIKELMATRIS

Artikel-nummer (egen numrerin g av artiklar 1–10/11)	Författare Titel (på engelska) Tidskrift År Land	Syfte	Metod (ansats, antal deltagare, datainsamling, dataanalys)	Resultat
1	Andersson, N., Ekebergh, M., & Hörberg, U. Patient experiences of being cared for by nursing students in a psychiatric education unit Nordic Journal of Nursing Research 2019 Sverige	The aim of the study is to report on patients' experiences of being cared for by student nurses.	Kvalitativ metod 17 patienter Intervju Analysmetod: Reflective Lifeworld Research	Resultatet visade att det fanns förutsättningar för god vård och ett gynnsamt lärande. Patienterna påverkades positivt när de var delaktiga i sin vård samt när de var involverade i sjuksköterskestudenternas lärandeprocess Studenter.
2	Debyser, B., Grypdonk, M., Defloor, T., & Verhaeghe, S. Involvement of inpatient mental health clients in the practical training and assessment of mental health nursing students: can it benefit the clients and students?	The aim of the study is to find out which conditions improve the student's learning process and affect the client's well-being.	Kvalitativ studie 7 patienter, 4 studenter, 2 sjuksköterskor och 2 Lärare Observation samt intervjuer Deskriptiv statistik	Patienterna uppskattade när studenterna var genuina, spontana och såg patienterna som individer. Studenter som var engagerade och tog initiativ i vården och kontakten med patienten samt gjorde mer än vad som behövdes hyllades av patienterna. Patienternas deltagande påverkar studenternas lärande genom att de hjälper studenten att förstå patientens sårbarhet och värde.

	<p>Nurse education today.</p> <p>2011</p> <p>Belgium</p>			
3	<p>Eskilsson, C., Ekeberg, M., & Hörberg, U.</p> <p>The experiences of patients receiving care from nursing students at a Dedicated Education Unit: A phenomenological study.</p> <p>Nurse Education in Practice.</p> <p>2015</p> <p>Sverige.</p>	<p>To describe patients' experience and perceptions of being cared for by student nurses on a training ward.</p>	<p>Kvalitativ med en reflekterad Lifeworld Research strategi.</p> <p>11 patienter</p> <p>Intervjuer</p> <p>Fenomenologisk analys.</p>	<p>En patient som inte känner sig delaktig kan känna sig frustrerad om patienten har en gemensam inbjudan att delta.</p> <p>Ett möte med en genuin attityd av patientens intresse gör att patienten känner sig mer omhändertagen och att upplevelsen är mer positiv.</p> <p>Att framhäva vikten av nödvändigt stöd. När en handledare var närvarande när studenten var i behov av stöd så kände sig patienten tryggad.</p>
4	<p>Manninen, K., Welin Henriksso n, E., Scheja, M., & Silén, C.</p> <p>Patients' approaches to students' learning at a clinical education wardan ethnographic study.</p> <p>BMC Medical Education</p> <p>2014</p>	<p>The purpose of the study is to explore student-patient encounters in relation to student learning in a patient-centered healthcare environment</p>	<p>Kvalitativ studie</p> <p>10 patienter</p> <p>Observationer samt intervjuer</p> <p>Etnografisk</p>	<p>Patienterna hade olika attityder och beteenden när de samspelade med studenterna. När studenten hade skapat en trevlig atmosfär och en ömsesidig relation med patienterna deltog patienterna mer i studenternas inläring.</p> <p>Om studenten hade misslyckats med att skapa en relation och en god stämning i mötena med patienten blev patienten mer passiva. De tillät då studenten att utöva på deras kroppar utan att inleda en dialog med studenten.</p>

	Sverige			
5	<p>Moore, G., Lidster, N., Boyd, K., Archer, T., Kates, N., & Stobbe, K.</p> <p>Presence with purpose: attitudes of people with developmental disability towards health care students</p> <p>Medical Education</p> <p>2015</p> <p>Kanada</p>	<p>The purpose of this study was to identify the attitudes, comfort level and preferences of individuals with developmental disability (DD) towards the presence and involvement of medical and nursing students during clinical encounters.</p>	<p>Kvalitativ metod</p> <p>22 patienter</p> <p>Intervjuer</p> <p>Tematisk analys</p>	<p>Patienterna hade skylda åsikter gällande sjuksköterskestudent involvering i vården. Vissa gavs positiva åsikter om att patienterna själva fick en större inblick i sitt eget hälsotillstånd och att de fick bättre kontakt med vårdpersonalen. Negativa åsikter som patienter upplevde var bland annat tvivel eller ointresserade kring sjuksköterskestudenten</p>
6	<p>Mukumbang, F. C., & Adejumo, O.</p> <p>Patients' experiences of being nursed by student nurses at a teaching hospital.</p> <p>Curationis</p> <p>2014</p> <p>Sydafrika</p>	<p>The aim is to investigate patients' experiences of being cared for by student nurses in a university hospital.</p>	<p>Kvalitativ analys, deskriptiv fenomenologisk studie.</p> <p>10 patienter</p> <p>Intervjuer</p> <p>Tematisk innehållsanalys</p>	<p>Patienterna svarade att studenterna eller vårdarna kommer och presenterar sig. Om de inte gör det frågar de, eftersom patienterna känner ett behov av att veta när de träffar på en student. Patienterna känner att de vill visa en strävan för att stödja elevernas lärande. Detta genom att vara tillgängliga och uppmuntra eleverna.</p>
7	<p>Shepherd, J. M.</p> <p>Younger children's nursing students are uniquely placed to provide emotional care for young</p>	<p>The aim of the study was to investigate the lived experience of younger children's nursing students when they were</p>	<p>Kvalitativ analys</p> <p>9 patienter</p> <p>Intervjuer</p> <p>Fenomenologisk studie.</p>	<p>Unga människor som vårdas på sjukhus med en kronisk sjukdom upplevde stunder då de inte hade något annat att tänka på än att bli bättre. Genom unik omtanke kunde sjuksköterskestudenterna hjälpa de yngre barnen</p>

	<p>people in hospital and promote for them a sense of normalcy.</p> <p>Nurse Education Today</p> <p>2014</p> <p>England</p>	<p>required to care for young people as well as the experiences of young people themselves and explore any perceived benefits and concerns.</p>		<p>att tillfälligt glömma sin sjukdom och ge dem en känsla av normalitet.</p>
8	<p>Stockhausen, L.</p> <p>The patient as experience broker in clinical learning</p> <p>Nurse education in practice</p> <p>2009</p> <p>Australia</p>	<p>The aim of the study was to evaluate and investigate relationships between patients and student nurses.</p>	<p>Kvalitativ studie Empirisk</p> <p>14 patienter</p> <p>Intervjuer</p> <p>Innehållsanalys</p>	<p>Patienterna känner att de vill bidra till att stödja studenternas inläring. Detta är genom att vara tillgängliga och uppmuntra studenterna.</p>
9	<p>Strömwall, A., Ozolins, L-L., & Hörberg, U.</p> <p>“Seeing the patient as a human is their priority” - Patients’ experiences of being cared for by pairs of student nurses.</p> <p>Journal of Nursing and Education and Practice</p> <p>2018</p> <p>Sverige</p>	<p>To describe how patients experience being cared for by student nurses providing care in pairs.</p>	<p>Kvalitativ studie</p> <p>17 patienter</p> <p>Intervjuer</p> <p>Fenomenologisk ansats</p>	<p>Patienterna säger att de har inget negativt att säga om studenternas vård, de behöver inte vara osäkra eftersom studenterna kontakter sin mentor om det är något de behöver hjälp med eller inte klarar av att göra. Patienterna upplevde att de behandlades med medkänsla och lugn. De kände att studenten ville lyssna och förstå patienten, vilket gav patienterna en känsla av bekräftelse.</p> <p>De upplevde att sjuksköterskorna hade bråttom men att studenterna gav mer tid</p>

				åt varje person. De lyhörde därför och patienten kände sig trodd och att någon lyssnade på dem.
10	<p>Öster, C., Bäckström, S., Lantz, I., & Ramklint, M.</p> <p>Psychiatric patients' perspectives of student involvement in their care.</p> <p>Medical Education</p> <p>2015</p> <p>Sverige</p>	The aim of this study was to explore Swedish psychiatric patients' perspectives on student participation in their care.	<p>Kvalitativ tvärsnittsstudie</p> <p>95 Patienter</p> <p>Enkätstudie</p> <p>Blandat metod</p>	<p>Majoriteten av patienterna var tillfreds med sjuksköterskestudenterna s deltagande. Det fanns inga skillnader mellan patienter i slutenvård och patienter i öppenvård, men patienter som tidigare hade haft studenter involverade i sin vård uppgav att de var mer bekväma och hade en mer positiv attityd. Kvinnliga patienter var mindre bekväma med manliga sjuksköterskestudenter och unga sjuksköterskestudenter. Patienterna förklarade hur viktigt det är att bli informerade om möjligheten att vägra sjuksköterskestudenter att delta. Mer detaljerad information före konsultationen och betydelsen av att sjuksköterskestudenten visar ett professionellt förhållningssätt var villkor som skulle kunna göra det möjligt för fler patienter att stödja sjuksköterskestudenterna s medverkan</p>

Box 883, 721 23 Västerås **Tfn:** 021-10 13 00
Box 325, 631 05 Eskilstuna **Tfn:** 016-15 36 00
E-post: info@mdh.se **Webb:** www.mdh.se